Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 7 декабрь 1974 йил, шанба № 285 (16.065). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ В. ЖИСКАР д'ЭСТЭН БИЛАН МУЗОКАРАЛАРИ ДАВОМ ЭТТИРИЛДИ

6 декабрь куни Рамбуйе саройида КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Франция Республикаси Президенти В. Жискар д' Эстэн билан музокаралари давом эттирилди.

Л. И. Брежнев билан В. Жискар д' Эстэн ўз диққат эътиборларини сиёсий ва иқтисодий соҳаларда икки томонлама ҳамкорлик даражасини янада ошириш масалаларига қаратдилар. Яқин беш йил мобайнида иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш истиқболлари муҳокама қилинди. Тегишли битимни имзолаш келишиб олинди.

Халқаро масалаларни кўриб чиққан чоғда аввало кескинликни юмшатиш жараёнини кучайтириш мақсадларида икки мамлакатнинг биргаликда иш кўриш доирасини кенгайтириш зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

Л. И. Брежнев билан В. Жискар д' Эстэннинг музокаралари СССР билан Франция ўртасида вужудга келган муносабатлар руҳига мос бўлган дўстона, конструктив вазиятда ўтмоқда.

* * *

Сўнгра КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Франция Республикаси Президенти В. Жискар д' Эстэн билан музокаралари СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ва Франция ташқи ишлар министри Ж. Сованьярг иштирокида давом эттирилди. (ТАСС).

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

1975—1979 ЙИЛЛАР МОБАЙНИДА СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ БИЛАН ФРАНЦИЯ РЕСПУБЛИКАСИ ЎРТАСИДА ИҚТИСОДИЙ ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДА

БИТИМ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Франция Республикаси

иқтисодий ҳамкорлик ҳар икки мамлакат ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш учун биринчи даражали аҳамиятга эга эканлигига ишонган ҳолда ва саноат-техника тараққиёти очиб бераётган имкониятлардан тағин ҳам тўлароқ фойдаланишни истаб,

ўзаро савдо муносабатлари тўғрисидаги ва Францияда СССР савдо ваколатхонаси статути ҳақидаги 1951 йил 3 сентябрь битими қоидаларига, 1966 йил 30 июндаги қўшима Декларацияга, ўша вақтда имзоланган илмий-техникавий ва иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимга, экономика, техника ва саноат ҳамкорлигини ривожлантириш тўғрисида 1971 йил 27 октябрь битимига ҳамда ўн йил мобайнида экономика ва саноат соҳасида Совет — Франция ҳамкорлигини кучайтириш юзасидан 1973 йил 10 июлдаги программага асосланиб,

тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро манфаатдорлик асосида ҳамкорликни давом эттиришни ва мустаҳкамлашни, шунингдек ҳамкорликни кучайтириш юзасидан 1973 йил 10 июлда имзоланган программани амалга оширишни жадаллаштиришни истаб,

шу мақсадда янги битим тузишни мақбул деб ҳисоблаб,

қуйидагилар тўғрисида аҳдлашиб олдилар:

I МОДДА

Иккала томон ўз куч-ғайратларини бундан буён ҳам ҳар икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни ривожлантиришга ва мустаҳкамлашга сарфлайди.

Бу ҳамкорлик аввало экономиканинг шу ҳамкорликни ривожлантириш учун энг қулай имкониятлари мавжуд бўлган соҳаларида амалга оширилади. Ҳар икки томон бунинг учун зарур бўлган барча тадбирларни кўради.

Иккала томон, жумладан, ҳар икки томонни қизиқтирувчи ва ҳамкорликни кучайтириш юзасидан 1973 йил 10 июлдаги программада кўзда тутилган лойиҳаларни амалга оширишга кўмаклашади. Тегишли битимлар жаҳон бозорида мавжуд шартларда тузилади.

II МОДДА

Иккала томон ҳар икки мамлакат ташкилотлари ва корхоналари ўртасида тузилган битимларда кўзда тутилган шартларга мувофиқ тарзда ҳар икки томонни қизиқтирувчи кенг миқёсдаги лойиҳаларни, шу жумладан, компенсация асосида реализация қилиниши мумкин бўлган лойиҳаларни ўз ихтиёрларида бўлган барча воситалар билан амалга оширишга кўмаклашиш мажбуриятини олади.

III МОДДА

Иккала томон ҳар икки мамлакатнинг компетентли корхоналари ва ташкилотлари ўртасида саноат кооперациясини, шу жумладан, биргаликдаги ишлаб чиқаришни ривожлантиришга қаратилган ташаббусни рағбатлантиради.

Улар шу мақсадда ана шундай кооперацияни амалга ошириш шарт-шароитларини енгиллаштириш учун уларнинг компетенцияси доирасидаги тадбирларни кўрадилар.

IV МОДДА

Иккала томон маблағ билан таъминлаш масалалари иқтисодий муносабатларни ривожлантириш учун муҳим эканлигини эътироф қилиб, ўзларининг тегишли қонунлари доирасида максимал даражада имкони бўлган қулай шартларда кредитлар берилиши учун куч-ғайрат сарфлайди.

V МОДДА

Компетентли совет ва француз органлари шу мамлакатларнинг ҳар биридаги мавжуд қонунлар доирасида СССРда Франция фирмаларининг ваколатхоналарини очишга ва Францияда Совет—Франция аралаш жамиятларини тузишга тегишли даражада кўмаклашадилар.

VI МОДДА

Ушбу битимда кўзда тутилган ҳамкорликни ривожлантириш мақсадларида томонлардан ҳар бири бир-бирларининг ташкилотлари, корхоналари ва фирмаларига ҳамда уларнинг хизматчиларига тегишли хизмат бинолари ва уй-жойларини сотиб олиш ҳамда ижарага олишда, тегишли идора асбоб-ускуналарини ва канцелярия ашёларини ташиб келтиришда, ходимларни ёллашда, шундай ташкилотлар, корхоналар ва фирмаларнинг тегишли компетентли мансабдор шахсларига ва вакилларига ҳамда уларнинг оила аъзоларига рухсатнома, шу жумладан, кўп марталаб рухсатномалар беришда, бундай шахсларнинг амалий мақсадларда ўзлари борган мамлакат территорияси бўйлаб сафар қилишларида уларга тегишли тарзда кўмаклашиш мажбуриятини олади.

VII МОДДА

Иккала мамлакатнинг вакиллари ушбу битимнинг ҳамда ҳамкорликни кучайтириш юзасидан 1973 йил 10 июлда тузилган программанинг бажарилишини текшириш учун, шунингдек, уларнинг бажарилишини таъминлаш мақсадида чоралар ишлаб чиқиш учун йилига камида бир марта навбатма-навбат Парижда ва Москвада учрашиб турадилар.

VIII МОДДА

Ушбу битим 1975 йил 1 январдан бошлаб кучга киради ва 1979 йил 31 декабрда амал қилишдан тўхтайди.

Иккала томон ўзларининг халқаро мажбуриятларига мувофиқ эҳтимол тутилган маслаҳатлашувларни ўтказиш ҳуқуқини ўзларида сақлаб қоладилар.

Аммо бу маслаҳатлашувлар ушбу битимнинг асосий мақсадларини хавф остида қолдирмаслиги лозим.

Рамбуйеда 1974 йил 6 декабрь куни икки нусхада, ҳар бири рус ва француз тилларида тузилди, иккала текст баббаравар кучга эга.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ НОМИДАН
Л. И. БРЕЖНЕВ

ФРАНЦИЯ РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН
В. ЖИСКАР Д' ЭСТЭН

5 декабрда Париж яқинидаги Рамбуйе саройида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан Франция Республикасининг Президенти В. Жискар д' Эстэн ўртасида музокаралар бошланди. Суратда: ўзаро суҳбат пайти.

ТАСС телефотоси.

СОВЕТ-ФРАНЦИЯ ИҚТИСОДИЙ БИТИМЛАРИ ИМЗОЛАНДИ

РАМБУЙЕ. 6 декабрь. **[ТАСС махсус мухбирлари].** Бугун Рамбуйе саройида 1975—1979 йиллар мобайнида иқтисодий ҳамкорлик тўғрисида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Франция Республикаси ўртасидаги битимни имзолаш маросими бўлди.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи номидан битимни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, Франция Республикаси номидан Президент В. Жискар д' Эстэн имзоладилар.

Сўнгра ўн йиллик давр учун экономика ва саноат соҳасида Совет—Франция ҳамкорлигини кенгайтириш масалалари юзасидан протокол, беш йиллик давр учун Франциядан СССРга машина ва ускуналар экспорт қилишни кредитлаш шартлари тўғрисидаги битим ҳамда СССРдан Францияга қўшимча равишда табиий газ етказиб бериш ҳақидаги битим имзоланди. Совет Иттифоқи ҳукуматининг ваколатига кўра бу ҳужжатларни СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, Франция Республикаси ҳукуматининг ваколатига кўра экономика ва молия министри Ж.-П. Фуркад имзоладилар.

Совет—Франция иқтисодий битимларини имзолаш чоғида:

Совет томонидан —КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири П. А. Абрасимов, СССРнинг Франциядаги элчиси С. В. Червоненко, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари А. М. Александров, А. И. Блатов, ТАССнинг Бош директори Л. М. Замятин, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. Г. Ковалев, Ташқи савдо министрининг ўринбосари Н. Г. Осипов, СССР Ташки ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси Ю. В. Дубинин, СССРнинг Франциядаги савдо вакили Л. С. Ежов.

Франция томонидан — ташқи ишлар министри Ж. Сованьярг, ташқи савдо масалалари билан шуғулланувчи давлат секретари Н. Сегар, Президент маҳкамасининг бош секретари К. Пьер-Броссолет, Франциянинг СССРдаги элчиси Ж. Вимон, Президент матбуот хизматининг раҳбари К. Гуйу-Бошан, Франция савдо-саноат доираларининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

* * *

Битим имзолангандан кейин Леонид Ильич Брежнев журналистларнинг сизнинг Франция Республикаси Президенти В. Жискар д' Эстэн билан музокараларингиз натижалари тўғрисида нима дейиш мумкин деган саволига жавобан бундай деди: музокаралар икки кундан бери давом этмоқда. Ҳали музокаралар тамом бўлгани йўқ, аммо мен буни самарали ва фойдали музокаралар деб айта оламан. Бугун биз бениҳоя муҳим ҳужжатларни имзоладик. Назаримда Франция Президенти ҳам бундан мамнун ва менинг фикримга қўшилади.

Франция Президенти В. Жискар д' Эстэн шу хусусда бундай деди: биз эртага эрталаб музокараларимизни яна давом эттирамиз ва бу амалий учрашувимиз якунлари тўғрисида ахборот эълон қиламиз. Брежнев жаноблари суҳбатларимизга жуда дилкаш ва жуда ижобий тус берганлигига хурсандман. Шу туфайли биз иккала томонни қизиқтирувчи ҳамма масалаларни муҳокама қила олдик ва барча асосий моддалар юзасидан баҳамжиҳат қарорларга кела олдик.

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

РАМБУЙЕ. 5 декабрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Франция Республикасининг Президенти В. Жискар д'Эстэн бугун КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири П. А. Абрасимов, СССРнинг Франциядаги элчиси С. В. Червоненко, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари А. М. Александров, А. И. Блатов, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари В. В. Загладин, ТАСС бош директори Л. М. Замятин, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. Г. Ковалев, СССР ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси Ю. В. Дубинин, СССРнинг Франциядаги савдо вакили Л. С. Ежов;

Франция томонидан — Бош министр Ж. Ширак, Франция Миллат мажлисининг Раиси Э. Фор, ташқи ишлар министри Ж. Сованьярг, экономика ва молия министри Ж. П. Фуркад, мудофаа министри Ж. Суфле, саноат ва илмий-тадқиқотлар министри М. д'Орнано, ташқи савдо масалалари билан шуғулланувчи давлат секретари Н. Сегар, Президент маҳкамасининг бош секретари К. Пьер-Броссолет, Президент матбуот хизматининг раҳбари К. Гуйу-Бошан, атом энергияси комиссариатининг бош маъмури А. Жиро, Франция савда-саноат доираларининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда В. Жискар д'Эстэн ва Л. И. Брежнев нутқ сўзладилар.

В. ЖИСКАР д'ЭСТЭН НУТҚИ

Бош секретарь жаноблари!

Мен Сизни зўр мамнуният билан биринчи бор қабул этиш шарафига муяссар бўлдим, аммо Сиз бизнинг мамлакатимизга биринчи марта келаётганингиз йўқ. Сизнинг визитингиз Франция билан СССР ўртасида қарор топган муносабатларнинг давомийлиги ва мустаҳкамлигидан далолат беради: муносабатларнинг давомийлигидан далолат беришининг боиси шуки, бу муносабатлар анъана тусига кириб бормоқда, мен эса шу анъанани давом эттириш ниятидаман, бу муносабатлар Франция ва Совет Иттифоқининг энг юқори мартабали раҳбарлари ўртасида тез-тез ва мунтазам учрашувлар анъанасига айланмоқда: визитингиз муносабатларимизнинг мустаҳкамлигидан далолат беришининг боиси шуки, Президент Помпидунинг вафоти натижасида француз суҳбатдошларингиз ўзгарганлиги шу муносабатларнинг ривожига асло таъсир қилмади ва унга халақит бермади.

Мен томонимдан энг юксак даражадаги шундай алоқаларни давом эттириш практикаси давомийликка интилишгагина эмас, шу билан бирга менинг Франция—Совет ҳамкорлиги ташқи сиёсатимизнинг энг асосий элементи эканлигига ва бу ҳамкорлик халқаро кескинликни юмшатиш йўлида биз тинимсиз сарфлаётган куч-ғайратлардан ажралмас эканлигига шахсан бўлган эътиқодимга ҳам мос келади.

Бизнинг кескинликни юмшатиш сиёсатимиз Франциянинг ташқи сиёсатини ўткинчи муваққат манфаатга мослаштириш мақсадидаги интилиш билан асло боғлиқ бўлган эмас. Бу сиёсат бизнинг доимий йўлимизга мувофиқ келади, бизнинг бу доимий йўлимиз эса кеча Шарқ билан Ғарб ўртасида бирмунча самимий муносабатлар ўрнатиш ишида ташаббус кўрсатишга бизни ундаган бўлса, бугун эса янги ихтилофлар пайдо бўлишига йўл қўймасликка ва кескинликни юмшатиш босқичидан биргаликда иноқлик босқичига ўтиш истагига бизни ундамоқда.

Бизнинг назаримизда гап, илгари бўлганидек, можаролар хавфини шунчаки чеклаш устида бораётгани йўқ. Халқаро муносабатларда ва, аввало, Европа қитъасидаги муносабатларда миллий ва маҳаллий ўзига хосликни эътироф қилишга ҳамда қонуний манфаатларни ва ҳар бир миллат ўзи танлаб олган йўлни ифодалайдиган нуқтаи назарларнинг хилма-хиллигини ҳурматлашга асосланган янги руҳни ривожлантириш лозим. Жумладан, бизнинг қитъамизда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш имконини берадиган шарт-шароитларни вужудга келтириш ҳам зарур.

Бу мақсад бизга реалдек бўлиб туюлмоқда, чунки у барча мамлакатларнинг бир-бирига ўзаро боғлиқ эканлигини кун сайин тобора кўпроқ намоён этаётган ва айни вақтда уларни ўзига хос хусусиятларни қарор топтиришга олиб бораётган ҳозирги эволюцияни ҳисобга олади.

Шу нарса диққатга сазовордирки, биз, французлар ва совет кишилари турли сиёсий ва ижтимоий системаларга мансуб бўлган мамлакатлар ўртасида ўрнатиш мумкин бўлган дўстлик, ҳамжиҳатлик ва актив ҳамкорлик алоқалари намунасини кўрсатдик.

Бу дўстлик ва ҳамжиҳатлик ўтмишда давлатлар ўртасидаги мувозанат, стабиллик ва тинчликни таъминлаш муддаосидан келиб чиқди. Бу дўстлик ва ҳамжиҳатлик асрлар давомида бир-бирига ўзаро таъсир қилиб, бир-бирини бойитиб келган маданиятларимиз билан чуқур ўзаро танишишга ҳам асосланади. Бу дўстлик ва ҳамжиҳатлик, ниҳоят, озодликни ҳимоя қилиш йўлида биргаликда олиб борган курашимизда чиниқди.

Шу тарихий ва сиёсий негизлар асосидаги муносабатларимиз иккала мамлакатимиз ўртасидаги турли-туман алоқалар нақадар кўпроқ кенгая борса, шу қадар тез ривожланиб, шу тариқа француз ва совет халқларининг бир-бири билан янада яхшироқ танишувига кўмаклашади.

Шу муносабат билан бизнинг куч-ғайратларимиз учун фаолиятнинг ғоят кенг майдони очилади.

Иқтисодий соҳада бундан бир неча йил муқаддам ҳаддан ташқари дадил бўлиб туюлган мақсадлар энди орқада қолиб кетмоқда. Аммо ҳали Франция—Совет ҳамкорлиги иккала мамлакатимизнинг иқтисодий ҳаётида кичик роль ўйнамоқда, бинобарин, бу соҳада янада тараққиётга эришиш имконияти бор. Мен шахсан Франция—Совет иқтисодий ҳамкорлигини ривожлантиришга ўз ҳиссамни қўшаяпман, мен ўз вақтида шу ҳамкорликнинг ташаббускорларидан бири бўлганлигим сизларга маълум.

Маданий алоқаларни ривожлантириш соҳасида ҳам ҳали кўп иш қилиниши керак. Шу алоқаларнинг қадимий анъанасини ҳисобга олиб, биз ўз халқларимизнинг манфаатлари йўлида бу соҳада янада олға боришимиз мумкин бўлур эди, деб ўйласа бўлади. Фан ва техника соҳасидаги ҳамкорлигимиз тез ва диққатга сазовор тарзда ривожланиб бораётганлигидан мамнун эканлигимни изҳор этаман.

Сиёсий жиҳатдан олганда, кейинги йилларда маслаҳатлашувларнинг пухта механизми вужудга келтирилди. Эндиликда гап ундан энг кўп фойда олиш, уни активлаштириш ва тўла самарали қилиш устида бораётир. Биз мақсадларимиздан баъзи бирларининг бир-бирига мувофиқлигини қайд қилиш билан кифояланиб қолмаслигимиз керак. Халқаро ҳамжамиятдаги мамлакатларимиз зиммасида турган масъулият бизни дунёдаги катта-катта проблемаларни ҳал этишга кўмаклашмоқ учун энг кўп ҳамжиҳатликка эришишга ундайди.

Бош секретарь жаноблари, мен ҳозир ҳар оқшом ажойиб рус китобларидан бирини ўқиш билан машғулман. Давр, вазият, иқтисодий ва социал шароитлар ўзгарди. Аммо «Уруш ва тинчлик»нинг чин қаҳрамони бўлган рус халқи шундайлигича қолди. У ўзининг одмилиги, довюраклиги, инсоний самимияти туфайли француз халқининг дўстлиги ва ҳурматига сазовор бўлди.

Франция—Совет ҳамкорлиги янада кўпроқ ривожланиб, тинчликни мустаҳкамлашга кўмаклашсин, деган истак билан мен Сиз, Бош секретарь жанобларининг сиҳат-саломатлигингиз учун, совет халқининг бахт-саодати учун, Франция билан СССР ўртасида дўстлик учун қадаҳ кўтаришингизни таклиф этаман.

Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

Муҳтарам Президент жаноблари!

Муҳтарам жаноблар!

Ўртоқлар!

Аввало самимий кутиб олганлигингиз учун, бизнинг мамлакатимиз, халқимиз шаънига айтилган эзгу сўзлар учун сизларга миннатдорчилик билдиришга ижозат бергайсиз.

Президент жаноблари, бу ерга — бизга дўст Франция диёрига келиб олий даражадаги Совет—Франция мулоқотини давом эттиришга таклиф қилганлигингиз учун биз Сиздан миннатдормиз. 1966 йилдан бошлаб бундай мулоқотлар доимий тус олди ва айтиш мумкинки СССР билан Франция ўртасидаги муносабатларнинг белгиловчи ифодаси бўлиб қолди. Зотан биз кейинги икки йил ичида тўртинчи марта амалий учрашув ўтказаяпмиз.

(Давоми иккинчи бетда).

ОРБИТАДАГИ ЭКСПЕРИМЕНТЛАР

ПАРВОЗНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 6 декабрь, (ТАСС). «Союз-16» космик кемасининг экипажи беш кечаю кундуздан бери орбитада учиб юрибди. 6 декабрь эрталаб космонавтлар нонуштадан кейин белгиланган программани бажаришга киришдилар. Дастлабки айланиш вақтида туташтириш агрегатининг автоматикаси ва узелларини текшириш давом эттирилди. Шу вақтда космик кемаларни туташтириш ва бир-бирадан ажратиш жараёнларини бажариш ишлари машқ қилиб кўрилди. Туташтириш агрегатининг синовлари нуқсонсиз ўтди.

Космонавтлар микроблар алмашинувига ва олий ўсимликларнинг ўсишига доир экспериментларни тугалладилар. Микроорганизмларнинг ўсиши ва зона ҳосил қилувчи замбуруғлар халқасининг шаклланиши устидаги кузатувлар давом эттирилмоқда.

Кема ичидан берилган маълумотлар:а қараганда, экипаж аъзоларининг кайфияти яхши. А. В. Филипченконинг томир уриш тезлиги минутига 64, Н. Н. Рукавишниковнинг томир уриши 62 бўлиб турибди. Кема командирининг нафас олиш тезлиги — 18, борт-инженернинг нафас олиш тезлиги — 20.

«Союз-16» космик кемасининг учиши давом этмоқда.

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

АНДИЖОН, 6 декабрь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда область партия активи йиғилиши бўлди. Йиғилиш қатнашчилари «КПСС Марказий Комитетининг Белоруссия партия ташкилотида идеология кадрларини танлаш ва тарбиялаш соҳасидаги ишлар тўғрисидаги қарори ва область партия ташкилотининг вазифалари ҳақида» область партия комитетининг секретари М. Х. Муҳитдиновнинг докладини муҳокама қилдилар.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

АНДИЖОН, 6 декабрь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Андижон область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум ташкилий масалани муҳокама қилди. Б. Раҳимов Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари қилиб сайланганлиги муносабати билан пленум уни Андижон область партия комитетининг биринчи секретари ва бюро аъзоси вазифаларидан озод этди.

Пленум И. Б. Усмонхўжаевни Андижон область партия комитетининг биринчи секретари ва бюро аъзоси қилиб сайлади.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов қатнашди ва нутқ сўзлади.

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

(Боши биринчи бетда).

Сиз Франция Республикасининг Президенти бўлганингиздан кейин биз Сиз билан биринчи бор учрашиб турибмиз. Аммо Совет Иттифоқида Сизни кўпдан бери биладилар. Сиз Совет—Франция муносабатларини, аввало, экономика соҳасидаги муносабатларни ривожлантириш ишига шахсан катта ҳисса қўшганингизни биладилар. Учрашувимиз фойдали ва самарали бўлишидан умидвормиз. Бу эса иккала мамлакат халқларининг манфаатларига мос бўлиб тушади.

Совет—Франция муносабатларининг ривожини ижобий баҳолаш учун бизда асос бор. Биргаликда сарфланган куч-ғайратлар туфайли биз ўзаро манфаатли ҳамкорликнинг мустаҳкам пойдеворини барпо этишга муваффақ бўлдик. Бу гап сиёсий соҳага ҳам, экономикага ҳам, бизнинг илмий-техникавий ва маданий алоқаларимизга ҳам таалуқлидир. Ҳал этилиши лозим бўлган масалалар ҳам, бартараф қилиш керак бўлган муайян чигалликлар ҳам бор, албатта.

Биз бу ерга Совет—Франция ҳамкорлигига биргаликда куч-ғайрат сарфлаб, янги омил бахш этишдек астойдил истак билан келдик. Франция томони ҳам шунга интилаётганлигини тушуниб турибмиз.

Совет Иттифоқи билан Франциянинг муносабатлари бошқа мамлакатлар учун кўп жиҳатдан яхши намуна бўлиб хизмат қилганлигини бу ерда эслаб ўтиш бизга ёқимлидир. Совет Иттифоқи билан Франция Европадаги ва ҳатто Европадан ташқаридаги сиёсий иқлимни соғломлаштиришга биргаликдаги куч-ғайратлари билан кўп даражада ёрдам берди, десак муболаға бўлмайди.

Ҳозирги халқаро вазиятнинг бир қанча энг муҳим масалаларида мамлакатларимизнинг позициялари бир-бирига яқин ёки мос келади. Бунинг маъноси шуки, халқаро кескинликни янада юмшатиш манфаатлари йўлида келгусида ҳам конструктив ҳамкорлик қилиш имконияти мавжуд.

Бизнинг айрим проблемалар хусусидаги нуқтаи назарларимиз бир-бирига унчалик мос эмаслиги маълум, бу нарса сир эмас. Бу эса, бизнинг назаримизда, учрашиб, маслаҳатлашиб туриш, қарашларни бир-бирига яқинлаштиришга интилиш учун кўпроқ асос беради. Биз мамлакатларимизнинг халқаро ишлардаги баҳамжиҳатлик соҳасини янада кўпроқ кенгайтиришни учрашувимизнинг муҳим мақсадларидан бири, деб биламиз.

Шу кунлардаги халқаро ҳаёт мураккаб ва зиддиятлидир. Халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш тенденцияси кучайиб бормоқда, халқаро кескинлик юмшамоқда. Айни вақтда уруш манбалари ҳали тугатилгани йўқ. Яқин Шарқдаги аҳвол ҳамон портлаш хавфи остида турибди, қурол-яроғларни ғамлаш ва такомиллаштириш давом этмоқда. Фан-техника революцияси бутун инсоният равнақи учун мислсиз имкониятлар очмоқда. Айни маҳалда кўпгина мамлакатлар олдида энергетика, озиқ-овқат танқислиги ва бошқа шу каби проблемалар тобора кескин бўлиб турибди.

Бу ерда биз бу ҳодисаларнинг сабабларини анализ қилиш ва ҳал этилмаган проблемаларни бартараф қилиш рецептларини тавсия этиш вазифасини олдимизга қўймаймиз. Бу проблемаларнинг ҳар бири кўпгина давлатларнинг махсус диққат-эътибор беришини ва биргаликда куч-ғайрат сарфлашини талаб қилади.

Аммо бир нарса шубҳасиз: мустаҳкам тинчликни таъминлаш, кескинликни юмшатиш жараёнини ривожлантириш ва чуқурлаштириш шу проблемаларнинг ҳаммасини ҳал этишдаги муваффақиятнинг зарур шартидир. Совет Иттифоқига келганда биз қатъият билан шуни аниқ айта оламизки, Совет Иттифоқи шу мақсадларга эришиш учун курашда ишончли шерик бўлиб келди ва ҳамиша шундай бўлиб қолади.

Кескинликни юмшатиш, ҳамкорлик ва тинчлик ғояларига ихлосмандлик амалий ишларда синалади. Европада шу жиҳатдан олганда хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш энг актуал амалий иш ҳисобланади.

Европа қитъасида тўпларнинг овози ўчган, қон тўкиш тўхтатилган кунга келгуси йил роппа-расо ўттиз йил тўлади. Сиз Франциядагилар каби биз Совет Иттифоқидагилар ҳам ўтган урушни — инсоният тарихидаги энг мусибатли, энг кўп қон тўкилган урушни ҳеч қачон унутмаймиз. Бинобарин, бизнинг фикримизча Европадаги тинчлик негизларини ишончли тарзда мустаҳкамлаш учун ҳамма ишни қилиш-ўтмиш фожиалари энди асло такрорланмаслигидан манфаатдор бўлган барча кишиларнинг муштарак бурчидир. Умумевропа кенгаши ишини энг обрўли даражада тезроқ муваффақиятли тугаллаш бу йўлдаги жуда муҳим қадам бўлишига аминмиз.

Бутун планетамиз осмони мусаффо, тинч бўлишини таъминлашдан кўра ҳам, муҳимроқ ва олижаноброқ мақсад йўқ. Шу йўлда ҳар қанча куч-ғайрат сарфласа, ҳар қанча меҳнат қилса арзийди. АҚШ Президенти Ж. Форд билан Владивостокда яқиндагина тугалланган музокараларнинг якунларини биз айни шу позициялардан туриб ижобий баҳолаймиз.

Биз Совет Иттифоқи билан Франция ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришга ҳам айни шу позициялардан туриб ёндашамиз, бу муносабатлар нақадар яхши бўлса, бизнинг ҳамкорлигимиз нақадар кенг ва ўзаро ишончимиз мустаҳкам бўлса, Европада ва бутун дунёда мустаҳкам тинчлик иши учун шу қадар яхшироқ бўлади.

Ўтган йиллар Совет—Франция дўстона муносабатларини ҳар томонлама ривожлантириш сиёсати самарали эканлигини тасдиқлади, шу муносабатлар замирида қандай имкониятлар борлигини яққол кўрсатди. Энди гап шу имкониятлардан иложи борича тўлиқроқ фойдаланиш устида бораётир. Энди гап бизнинг принципиал келишувимизни тобора янги конкрет ишлар билан тўлдириш устида бораётир. Президент жаноблари, Сизни ишонтириб айтмоқчиманки, Совет Иттифоқи бу йўлда холис ният билан астойдил ҳаракат қила беради.

Совет Иттифоқи билан Франциянинг дўстлиги — мамлакатларимиз халқларининг қимматбаҳо мулкидир, биз бу дўстликни мустаҳкамлашимиз ва ривожлантиришимиз даркор. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, бизнинг ҳукуматимиз, бутун совет халқи шу фикрга амал қилиб иш кўрмоқдалар.

Президент жаноблари, Францияга келишга таклиф қилганингиз учун, кўрсатаётган меҳмондўстлигингиз учун Сизга яна бир бор ташаккур билдираман. Биз ҳам Сизнинг Совет Иттифоқига қиладиган расмий визитингиз чоғида бунга муносиб равишда жавоб бера оламиз, деб умид қиламан.

Халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлиги йўлида Совет—Франция ҳамкорлигини янада ривожлантириш учун қадаҳ кўтаришни таклиф қиламан!

Халқларимиз ўртасида мустаҳкам дўстлик учун!

Президент жаноблари, Сизнинг соғлигингиз учун!

* * *

В. Жискар д'Эстэн билан Л. И. Брежнев нутқлари зўр эътибор бериб тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

РАМБУЙЕДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

РАМБУЙЕ, 5 декабрь. (ТАСС махсус мухбирлари). КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев визитини ёритиш учун бу ерда тузилган матбуот марказида бугун матбуот конференцияси ўтказилди. Матбуот конференциясида шу визитни ёритаётган 300 га яқин журналист иштирок этди.

Матбуот конференциясида совет вакили Л. М. Замятин сўзга чиқиб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг топширувига биноан қуйидагиларни айтди: Л. И. Брежневнинг Франция Президенти В. Жискар д' Эстэн билан бугун бошланган учрашуви кейинги йилларда тобора кенгайиб бораётган ҳамкорлик Совет — Франция муносабатларида бош йўналиш бўлиб қолганлигидан, ҳар иккила мамлакат ўртасида, шу жумладан олий даражада ўтказилаётган мунтазам сиёсий маслаҳатлашувлар бу муносабатларнинг белгиловчи нуктаси бўлиб қолганлигидан далолат беради. Бу маслаҳатлашувлар ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларга доир масалаларни, шунингдек энг асосий халқаро проблемаларни янада конструктив руҳда ҳал этиш учун ҳамжиҳатлик ва изланишларга янги рағбат бағишлайди.

Совет Иттифоқи билан Франция ўз ҳаракатларини келишиб олиб, кескинликни юмшатиш жараёнини кучайтириш учун кўпгина иш қила оладилар. Ҳар иккала мамлакатимизнинг позицияси бир-бирига яқин ёки монанд бўлиб қолган ҳолларда халқаро вазиятга самарали таъсир ўтказилаётганлиги яққол намоён бўлмоқда.

Ҳозирги куннинг энг асосий вазифаси Совет Иттифоқи билан Франциянинг Европада, Яқин Шарқда ва ҳал этилиши лозим бўлган проблемалар мавжуд бошқа районларда биргаликдаги ҳаракатидан тўларок фойдаланишдан иборатдир. Бунинг учун ҳамма имкониятлар мавжуд. Бизнинг иккала мамлакатимиз турли ижтимоий тузумдаги давлатлар ўртасида ўзаро муносабатларни қайта қуришни биринчи бўлиб бошлаб бердилар. Совет — Франция ҳамкорлиги шу кунларда ҳам ижтимоий системалари турлича бўлган буюк давлатлар ўртасида тинч-тотув яшаш ва яхши қўшничиликнинг тимсоли бўлиб қолаётганлигига аминмиз.

Л. И. Брежнев Франция Президенти билан бугун бошланган учрашувга катта аҳамият бермоқда ва бу учрашувлар Совет — Франция ҳамкорлигининг ҳаётий кучга эга эканлигини ва барқарорлигини кўрсатувчи янги далил бўлади, деб ишонади. Л. И. Брежневнинг Франция Президенти билан суҳбатлари конструктив руҳда ва амалий вазиятда бошланди.

Елисей саройининг матбуот масалалари бўйича вакили К. Гуйу-Бошан бугун бўлиб ўтган музокараларга баҳо бериб, Франция Президенти Франция — Совет ҳамкорлигига ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И, Брежнев билан олиб бориладиган музокараларга катта аҳамият бераётганлигини таъкидлади. К. Гуйу-Бошан Совет — Франция музокаралари самимий ва конструктив руҳда ўтаётганлигини уқтирди. У айтдики, бугунги музокараларда Европа хавфсизлиги масалалари устида гап борди ва Франция— Совет муносабатлари, шу жумладан ҳар икки томон ўртасида иқтисодий ҳамкорликни кучайтириш масалалари қараб чиқилди. У шунингдек 1975—1979 йиллар мобайнидаги даврда иқтисодий ҳамкорлик тўғрисида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Франция Республикаси ўртасида олий даражада битим имзоланиши мўлжалланмоқда, деб айтди.

Шундан кейин Л. М. Замятин ва К. Гуйу-Бошан журналистларнинг саволларига жавоб бердилар.

ПЛАНЕТАМИЗДА

АЗИЗ МЕҲМОН

РАМБУЙЕ, 5 декабрь. (ТАСС мухбири). Рамбуйе шаҳрининг мэри Франция миллат мажлисининг депутати, Франция—Совет дўстлиги парламент группасининг аъзоси Жаклин Том-Патенотр ТАСС мухбири билан қилган суҳбатида Рамбуйенинг каттадан-кичик ҳамма аҳолиси шаҳримизда Совет Иттифоқидан келган азиз меҳмон КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Брежневни табриклашдан хурсанддирлар, деди.

Л. И. Брежневнинг бундан аввал 1973 йилнинг июлида Рамбуйега келганлиги ҳаммамизнинг хотирамизда, деб давом қилди у. Ўшанда мен КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарига Рамбуйе шаҳрининг фахрий медалини топширишдек катта бир шарафга муяссар бўлган эдим.

Биз, французлар, халқларимиз ўртасида тарихан вужудга келган самимий дўстона муносабатларни юксак даражада қадрлаймиз ва шу муносабатларни ривожлантириш учун кўп куч-ғайрат сарфлаймиз, деди Рамбуйе мэри. Том-Патенотр хоним ўзи аъзо бўлган «Франция — СССР» жамиятининг актив фаолияти тўғрисида гапириб берди, ҳозирги вақтда икки мамлакат ўртасида парламент аъзоларини бир-бирларига юбориб туриш анча кўпайганлигини айтди.

Леонид Ильич Брежневнинг Францияга қилган янги визити, унинг Президент В. Жискар д' Эстэн билан олиб борадиган музокаралари Франция—Совет ҳар томонлама дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини янада ривожлантиришга янги катта ҳисса қўшишига аминмиз, деди пировардида Жаклин Том-Патенотр,—мамлакатларимиз ва халқлариминийнг манфаатлари, Европада мустаҳкам тинчлик манфаатлари йўлида шу муносабатларни ҳамма чоралар билан мустаҳкамлаш зарур.

Е. БАБЕНКО.

ИОРДАНИЯ. Қуддуснинг Шарқий қисмида араб аҳолисининг оммавий намойиши бўлиб ўтди. Минглаб араблар кўчаларга чиқиб, Исроил босқинчи маъмурларининг зўравонлигига қарши норозилик билдирдилар. Намойишчиларга қарши полиция ва қўшин ташланди. Икки орада бўлиб ўтган тўқнашув натижасида бир неча киши яраланди, юздан зиёд араб қамоққа олинди. Бу 1967 йилнинг июнида Исроил агрессорлари босиб олганидан буён Қуддуснинг араблар яшайдиган қисмида юз берган энг катта намойишдир. Суратда: Исроил солдатлари намойиш қатнашчисини ҳибсга олмоқдалар.

ЮПИ—ТАСС телефотоси.

ИЖОБИЙ МУЛОҚОТ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг амалий визит билан Францияга келганлиги ва Франция Президенти В. Жискар д' Эстэн билан Рамбуйеда бошланган музокаралар жаҳон жамоатчилиги ғоят кенг доираларининг ва матбуотнинг диққат-эътиборини ўзига жалб этган.

Франция матбуоти Л. И. Брежнев билан В. Жискар д' Эстэн ўртасида амалий учрашув ғоят қулай вазиятда бошланганлигини уқтириб ўтади.

«Юманите» газетаси бундай деб ёзади: Кейинги йиллар давомида ҳар иккала мамлакат ўртасида яхши муносабатларни қарор топтириш ва ривожлантириш учун мустаҳкам пойдевор яратилди. Совет Иттифоқи билан Франция ўртасидаги ҳамкорлик принциплари тўғрисида 1971 йилда Парижда имзоланган ҳужжат бу жиҳатдан алоҳида роль ўйнади.

Париждаги «Фигаро» газетаси бундай деб ёзади: Франция Президенти кескинликни юмшатиш ва Совет Иттифоқи билан ҳар тарафлама ҳамкорлик сиёсатига ўзининг ихлосманд эканлигини бажонидил билдирмоқда. Ҳозирги учрашув, унинг фикрича, мана шуни намойиш қилиб кўрсатишга имкон беради. Франция билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатлар ҳамма соҳада бой имкониятларга эга.

«Кескинликни юмшатишни кучайтириш мақсадида сиёсий ҳамкорликка янги омил бағишлаш, Франция билан СССР ўртасида иқтисодий алоқаларни янада кучайтириш — Рамбуйедаги учрашувнинг пировард мақсадидир», — деб ёзади «Франс-Суар» газетаси.

Савдо-саноат доираларининг органи «Эко» газетаси Совет—Франция муносабатларининг барқарор эканлигини уқтириб ўтади. «Франция билан Совет Иттифоқи ўртасидаги ҳамкорлик, — деб ёзади газета, — халқаро сиёсатнинг энг муҳим доимий омилларидан биридир».

Польша газеталарининг биринчи саҳифалари «Тинч-тотув яшаш ва ҳамкорлик руҳида», «Совет—Франция олий даражадаги учрашуви жаҳон жамоатчилигининг диққат марказида» деган сарлавҳалар билан чиқди. ПБИП Марказий Комитетининг органи «Трибуна люду» газетаси халқаро алоқалар системасида, айниқса Европада СССР билан Франция ўртасидаги муносабатлар муҳим ўринни эгаллайди, деб ёзади. Бу муносабатлар бизнинг қитъамизда ҳам, шунингдек бутун дунёда ҳам кескинликни юмшатиш ва ҳамкорлик структурасининг таркибий қисмидир.

Чехословакиядаги газеталар Л. И. Брежнев визити тўғрисидаги хабарларни «Л. И. Брежневни Париж табрикламоқда», «Ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлган воқеа», «Ҳамкорлик намунаси», «Муваффақиятли мулоқот» деган сарлавҳалар остида босиб чиқардилар. «Люд» газетаси бундай деб ёзади: «Владивосток районида Совет—Америка учрашувига бўлган қизиқиш сусаймасданоқ жаҳон жамоатчилигининг диққат-эътибори Парижга қаратилди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев билан Франция Президенти ўртасидаги музокаралар чоғида ҳеч шубҳасиз икки томонлама муносабатларгина муҳокама қилиниб қолмайди, икки томонлама муносабатларнинг ривожи Европада сиёсий ва иқтисодий иқлимни соғломлаштиришга кўмаклашадики, шунинг ўзи ҳам жуда катта аҳамиятга эгадир. Музокаралар чоғида бошқа халқаро проблемаларни ҳал этиш йўллари ҳам қараб чиқилади. Совет давлатининг ленинча ташқи сиёсати доимо мана шунга интилиб келмоқда».

«Руде право» газетаси Франциянинг прогрессив жамоатчилиги Л. И. Брежневни Франция традицион дўстона муносабатларда бўлиб келган, Европани, шу жумладан Францияни фашистлар оккупациясидан озод қилишга мислсиз ҳисса қўшган мамлакатнинг вакили деб табриклаётганлигини таъкидлайди.

Совет—Франция муносабатлари, деб ёзади Болгариядаги «Работническо дело» газетаси, халқаро ҳаётнинг ғоят муҳим соҳасидир. Ҳозир биз «совуқ уруш»дан ва конфронтациядан кескинликни юмшатиш сари, хавфсизлик ва ҳамкорлик вазиятини вужудга келтириш сари бурилиш юз берганлигининг гувоҳи бўлиб турибмиз.

Совет Иттифоқининг тинч-тотув яшаш ленинча принципларига асосланган тинчликсевар ташқи сиёсати ҳозир кенг кўламда амал қилмоқда. КПСС Марказий Комитети ва шахсан унинг Бош секретари Л. И. Брежнев совет Тинчлик программасини амалга оширишда айниқса актив роль ўйнамоқда. СССР билан ГФР, СССР билан АҚШ раҳбарлари ўртасида олий даражадаги учрашувлар тўғрисида қизғин фикр-мулоҳазалар билдирилаётган бир пайтда тинчлик фронтида юриш давом этмоқда. Л. И. Брежневнинг В. Жискар д' Эстэн билан амалий учрашуви, ҳеч шубҳасиз, иккала мамлакат ўртасида синовдан ўтган ва ҳозирдаёқ самарали натижалар берган йўлда олға қараб қўйилган янги қадам бўлади, кескинликни юмшатишга ва тинчликни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Белграддаги «Политика» газетаси Совет Иттифоқи Рамбуйеда олий даражадаги учрашув арафасида жуда қулай сиёсий муҳит яратганлигини уқтириб ўтади. Л. И. Брежнев Совет Иттифоқи ва Франциянинг ҳозирги Президентидан илгари ўтган президентлар ривожлантирган иккала мамлакат ўртасидаги яхши муносабатларнинг кўп йиллик тарихига эга бўлган ҳолда Парижга келди. Рамбуйедаги музокараларда ўтган ишлар эмас, балки ҳозир ва келгусида қилиниши кутилган ва матлуб бўлган ишлар муҳокама қилинади.

«Вашингтон пост» газетаси Совет—Франция олий даражадаги учрашуви традиция бўлиб қолганлигини ва «бу учрашувлар Франциянинг ички сиёсатида ҳам, шунингдек ташқи сиёсатида ҳам айни бир даражада катта роль ўйнаётганлигини» таъкидлаб ўтади.

Лондондаги газеталар ўз шарҳларида кескинликни юмшатиш ва Совет—Франция муносабатларини мустаҳкамлаш учун Л. И. Брежневнинг В. Жискар д' Эстэн билан олиб бораётган музокаралари катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтади. «Таймс» газетаси музокаралар яхши вазиятда бошланганлигини уқтириб ўтиб, музокараларнинг иштирокчилари уни «Шарқ билан Ғарб ўртасида кескинликни юмшатиш, иноқлик ва ҳамкорлик сиёсатининг муваффақиятини кўрсатувчи янги далилга айлантиришга интилмоқдалар», деб ёзади. «Франция ҳам, Россия ҳам Рамбуйедаги учрашувда кескинликни юмшатишга ҳар иккала мамлакатнинг интилаётганлигини кўрсатишга ва шу мамлакатлар экономикасини ривожлантириш учун имконият яратишга эришишга қатъий аҳд қилган», — деб уқтириб ўтади «Гардиан» газетаси.

(ТАСС).

АГРЕССОР ҚОРАЛАНДИ

БАЙРУТ, 5 декабрь. (ТАСС). Бу ерда Ливан бош министри Р. Солх билан Ливан армияси бош штабининг бошлиғи С. Насралла учрашди. Бу учрашувда мамлакатнинг жанубида Исроил қилган кейинги иғвогарликлар муҳокама қилинди.

Р. Солх Исроил ҳарбийларининг агрессив ҳаракатларини қатъий қоралаб, бу ҳаракатлар Тель-Авивнинг Ливанга нисбатан босқинчилик ниятлари ва унинг Ливан аҳолиси руҳини туширишга уринишидан далолат беради, деб таъкидлади. Бироқ агрессорнинг мана шу барча уринишлари беҳуда бўлиб чиқди, деди бош министр.

Босқинчиларнинг жабр-зулми

БАЙРУТ, 5 декабрь. (ТАСС). Исроил маъмурлари Иордан дарёсининг босиб олинган ғарбий соҳилидаги араб аҳолисига нисбатан террор ва репрессия кампаниясини кучайтирмоқдалар. Ҳозир Исроилнинг қамоқ зиндонларида босқинчиларнинг режимига қарши, ўзларининг қонуний миллий ҳуқуқлари таъминланишини ёқлаб чиқаётган фаластинлик 300 дан ортиқ ватанпарвар азоб чекиб ётибди.

Яқинда Рамаллах шаҳрида араб студентларининг янги катта группаси қамоққа олинди. Улар Тель-Авивнинг қонунга хилоф иш тутишига ва жабр-зулмига қарши ўтказилган норозилик намойишида қатнашган эдилар.

Исроил турма назоратчиларининг шафқатсиз муомаласига қарши норозилик билдираётган Иордан дарёсининг ғарбий соҳилидаги Рамле турмасига ташланган 70 араб маҳбуси эълон қилган очлик узоқ вақтдан бери давом этмоқда.

ТОШКЕНТ БИЛАН ТАНИШМОҚДАЛАР

Белград шаҳар скупшчинаси раиси Ж. Ковачевич бошчилигида Тошкентга келган делегация Ўзбекистон пойтахти билан танишмоқда. Делегация Москва шаҳар Советининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турибди.

6 декабрь куни югославиялик меҳмонлар Тошкент шаҳар ижроия комитетида қабул қилинди. Шаҳар ижроия комитетининг раиси В. О. Қозимов дўстона суҳбат чоғида шаҳар Советининг Тошкент шаҳар хўжалигига раҳбарлиги, шаҳарни ривожлантириш истиқболлари тўғрисида гапириб берди.

Делегация аъзолари шу куни В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалини, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини, Ўзбекистон амалий санъат музейини бориб кўрдилар, Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари ва янги қурилишлари билан танишдилар.

(ЎзТАГ).

Қуриш хабарлар

ОЛИЙ НАВ МАҲСУЛОТ

ХЎЖАЙЛИ. Маҳаллий гўшт комбинати ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг яна бир тури — «Сервелат» колбасаси давлат сифат белгисига сазовор бўлди. Эндиликда бу корхонада тайёрланаётган саккиз хил колбаса олий сифат аттестациясига лойиқ бўлди.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Ўрта Осиё лойиҳа-монтаж ишлари бошқармасининг коллективи тўққизинчи беш йиллик планларини барвақт бажариш учун бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, зиммасига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарди. Бошқарма коллективи қурилиш-монтаж ишлари ҳажми юзасидан беш йилликнинг тўрт йили планини барвақт — 25 ноябрда бажарди.

МАР ҲУКУМАТИНИНГ МАЖЛИСИ

ҚОҲИРА, 5 декабрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Мисрга қилажак визити Совет—Миср муносабатларини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ишига муҳим ҳисса қўшади, деди МАР ташқи ишлар министри И. Фаҳмий.

Министр ҳукумат мажлисида нутқ сўзлаб Яқин Шарқ масаласи бўйича Женева сулҳ конференцияси ишини тезроқ тиклаш мақсадида Миср сарфлаётган куч-ғайрат тўғрисида кабинет аъзоларига ахборот берди.

«Ал-Аҳром» газетаси шу муносабат билан қуйидагиларни ёзади: Ҳозир конференцияни орқага суриш учун ҳеч қандай асос йўқ. Сулҳ конференцияси ишини тиклашни орқага суриш Яқин Шарқ танглигини тинч бартараф этиш жараёнига тўсқинлик қилади, деб таъкидлайди газета.

ЯНГИ ОБИ-ҲАЁТ ДАРЁСИ

Наманганда республиканинг яна бир йирик оби-ҳаёт манбаи — Катта Наманган канали бунёд этилмоқда. Бу улкан сув масканининг қурилиши бундан тўрт йил муқаддам бошланган эди. Ана шу йиллар ичида бўлажак канални бунёд этишда катта-катта ишлар қилинди.

Катта Наманган каналининг қурилиши аслида келгуси йили қурилиб битказилиб, ишга туширилиши лозим эди. Лекин сунъий дарё бунёдкорлари шижоат ва ғайрат билан меҳнат қилиб планда кўзланган муддатни ортда қолдирмоқдалар. Улар канал қурилишини шу йилнинг ўзида яъни декабрь ойининг охиригача бутунлай тугаллаш мажбуриятини олишган.

Шуниси қувончлики канал қурувчилари янги сув магистралининг биринчи навбатини шу йилнинг май ойида муддатидан олдин тамомлаб, деҳқонларимизни янги сув манбаидан баҳраманд қилдилар. Бу эса 11

ИРРИГАЦИЯ ҚУРИЛИШЛАРИДА

минг гектар ердаги сув танқислигини тугатиб, далаларни сувга сероб қилишга имкон берди. Бундан ташқари, 6 минг гектардан ортиқ янги ер очилди ва сув билан таъминланди.

Каналнинг биринчи навбатининг узунлиги 62 километрга чўзилган. Ана шу масофада еттита йирик тўсиқ қурилди ва 17 та темир-бетон кўприги солинди.

Шу кунларда Катта Наманган каналининг иккинчи навбатини ишга тушириш арафасида турищибди. Канал тўла ишга туширилгач, Норин дарёси сувини 76 метр баландликка кўтариб берилади. Бунинг учун гидросозлар жуда катта ва мураккаб ишларни бажаришга эришдилар. Канал иккинчи навбати ишга тушиши билан яна 13500 гектар майдонни эгаллаган янги ерларга сув чиқарилади, 11 минг гектар мавжуд пахта далаларининг сув таъминоти яхшиланади.

Канал қурилишида моҳир қурувчилар, шижоаткор механизаторлар, электр-пайвандчилар матонат кўрсатиб ишладилар. Бу ерда айниқса ёшлар алоҳида намуна кўрсатдилар.

САМОЛЁТ ҚУЛАДИ

КОЛОМБО, 5 декабрь. (ТАСС). «Бугун Шри Ланка Республикаси пойтахти районида катта авиация фалокати рўй берди. Голландиянинг «Мартинэйр» авиакомпаниясига қарашли «ДС-8» пассажир самолёти Соломон Бандаранаике номли халқаро аэропортга яқинлашаётганда бошқариб бўлмайдиган ҳолга келиб ерга қулаб тушди. Самолёт Сура Байядан (Индонезия) Маккага учиб борар, ёнилғи тўлдириб олиш учун Коломбо аэропортига қўниши керак эди. Самолёт фалокати натижасида 182 йўловчининг ҳаммаси ва экипажнинг 9 аъзоси ҳалок бўлдилар.

Фалокат сабабларини текшириш учун экспертлар группаси юборилди. «Мартинэйр» компанияси вакилининг айтишича, фалокатга 15 минут қолганида самолёт билан радио алоқаси узилиб қолган. Уша пайтда самолёт 1.500 метр чамаси баландликда бўлган экан.

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида 1975 йил ҳосили учун шудгорлаш бориши тўғрисида шу йил 6 декабрга бўлган маълумот

Биринчи устун — областлар, иккинчи устун — шудгор қилинган майдон (минг гектар ҳисобида), учинчи устун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Хоразм	15,1	151,0
Андижон	194,0	110,9
Тошкент	217,7	99,9
Сирдарё	154,8	94,9
Жиззах	134,3	92,6
Самарқанд	196,3	85,3
Наманган	112,0	80,6
ҚҚ АССР	40,2	71,8
Бухоро	115,7	62,2
Фарғона	82,3	58,0
Қашқадарё	102,5	62,5
Сурхондарё	58,0	38,9
Республика бўйича:	1422,9	80,1

Бухоро область Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг деҳқонлари бу йил «оқ олтин»дан катта ҳосил кўтардилар. Шу кунларда хўжалик механизаторлари пахта майдонларини шудгорлашни тугаллаш олдида турибдилар. Суратда: 4-бўлимнинг бош агрономи Ҳ. Баракатов ва совхознинг бош инженери Ҳ. Гадоевлар шудгорлаш сифатини текшириб кўрмоқдалар. Б. Мўминов фотоси, (ЎзТАГ).

КЕЛАСИ ЙИЛ ТАРАДДУДИ

СИРДАРЁ ОБЛАСТЬ ОҚОЛТИН РАЙОНИДАГИ УСМОН ЮСУПОВ НОМЛИ СОВХОЗ ДИРЕКТОРИ БОЗОРБОЙ МАМАНОВГА УЧ САВОЛ

— Бозорбой Мамановnatч, ўтиб бораётган хўжалик йилининг якунидан мамнунмисиз!

— Совхозимиз чўлқуварлари 1974 хўжалик йилини яхши кўрсаткичлар билан якунламоқдалар. Белгиланган план бўйича давлатга 8.370 тонна пахта етказиб беришимиз керак эди, амалда 11.115 тонна «оқ олтин» армуғон этиб, социалистик мажбуриятимизни ҳам шараф билан бажардик. Давлатимизнинг катта моддий-техника ёрдами, чўлқуварларимизнинг фидокорона меҳнатлари туфайли кейинги уч йилда ҳар гектар ердан олинган пахта ҳосилини 11 центнер кўтардик, совхоз пахтачилик тарихида биринчи марта шундай юқори кўрсаткичга эришди.

Биз йил бошида пахта сортини яхшилаш, маҳсулот таннархини камайтириш, давлатга кўплаб соф фойда келтириш ҳақида ҳам конкрет мажбуриятлар қабул қилган эдик. Бунда фақат пахтачилик эмас, бошқа тармоқларни ҳам кўзда тутганмиз. Бугун унинг ижроси ҳақида фикр юритмоқчимиз. Тайёрлов ташкилотларига йиллик планнинг 184 проценти миқдорида дон, 123 процентига тенг полиз маҳсулотлари топширдик. Бошқа тармоқлардан ҳам ундан олдинги йилдагига қараганда анча кўп маҳсулот олдик. Барча турдаги маҳсулотларнинг таннархи ўртача 20-25 процент камайтирилди, соф фойда олиш плани эса ошириб адо этилди.

Шуларни ҳисобга олганда ўтиб бораётган хўжалик йилининг якунидан мамнунмиз. Бироқ айрим тармоқлар бўйича белгиланган планларни бажара олмай доғда қолдик. Жумладан, сабзавот тайёрлаш топшириғини бажара олмадик. Арпа, буғдой, маккажўхори дони ҳам кутилганча бўлмади. Бу фактларни тилга олишдан мақсад шуки, активларимиз билан қўлга киритилган ютуқларни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш, йўл қўйилган камчиликларни тугатиш тадбирларини белгилаб чиқдик. Донни кўпайтириш мақсадида маккажўхори майдонларини кенгайтирамиз, сараланган гибрид маккажўхори уруғи экиб, ҳосилдорликни оширамиз. Ҳозирдаёқ баҳорга чиқиб қанча майдонга уруғлик дон олиш учун, қанча майдонда кўкпоя етиштириш учун маккажўхори экишни режалаштириб чиқдик, экин ерларини минерал ва органик ўғитлар қоришмаси билан ўғитлаб, чуқур шудгорлаб қўйдик.

— Совхозда пахтачилик ва бошқа тармоқларни комплекс механизациялаш борасида қандай тадбирлар амалга оширилди, унинг натижаси қандай бўлди!

— Совхозимизда ишчи кучи кам, шу сабабли чигит экишдан тортиб, ҳосилни йиғиб-териб олишгача бўлган ишларнинг ҳаммасини зўр қувватга эга бўлган машиналар гарданига ортмоқдамиз. Ғаллачилик, сабзавотчилик, боғдорчилик, ем-хашак экинлари парваришидаги ишларни ҳам машиналар бажармоқда. Бу фурсатдан ютиш, ҳосилдорликни кўтариш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш имконини бермоқда. Мисол учун пахтачиликни олиб кўрайлик.

Юбилей йилида механизаторларимиз астойдил меҳнат қилиб, ҳамма майдонларда юқори ҳосил етиштирилишини таъминладилар ва пахта теримини ғоятда уюшқоқлик билан ўтказдилар. Тайёрланган ялпи пахтанинг 8.859 тоннаси бункерлардан тўкилиб, машина терими топшириғи 111 процентга яқин бажарилди. Ҳар бир машинанинг мавсумдаги иш унуми ўтган йилдагига нисбатан 25 процент оширилди.

Кўпчилик бўлимларимиз ва бригадаларимизда пахта етиштириш машиналар гарданига ортилди. Бу яхши самаралар берди. Жамол Исроилов, Лапас Икромов, Абдуназар Мирзаевлар бошчилик қилаётган бўлимларда бир йилда ҳосилдорлик 5-6 центнер кўтарилди, планларгина эмас, социалистик мажбуриятлар ҳам шараф билан бажарилди.

Хўжалигимизда комплекс механизациялашган пахтачилик бригадалари кўпайтирилди. Бундай бригадаларда дала ишлари механизмлар воситасида бажарилиши туфайли юқори ҳосил етиштирилди, гектаридан 30-35 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтарилиб, чўл шароитида ҳосилдорликни ошириш учун катта резервлар борлиги амалда исбот этилди.

Юбилей йилининг тажрибаси шуни кўрсатдики, механик-ҳайдовчиларимиз астойдил меҳнат қилсалар, катта майдонлардаги ҳосилни қўл кучи ишлатмасдан машиналарда териб олишимиз мумкин. Биз келажакда шу йўлдан борамиз. Бундай дейишимизнинг боиси бор. Файзулла Азизов, Анвар Муродқосимов, Мингали Асаинов, Ўнгир Танабоев, Бозор Сориев каби механик ҳайдовчиларимизнинг ҳар бири мавсумда 150-250 тоннадан пахта терди. Унумдор далаларда мавсум давомида 132 та машина ишлади. Лекин уларнинг ҳаммасини икки сменада ишлата олганимиз йўқ. Келаси йилдан бошлаб тўла икки сменада ишлатиш тадбирларини кўрмоқдамиз. Бунинг учун механизаторларни 50 кишига кўпайтирамиз.

— Келаси йил мўл ҳосилига қандай тараддуд кўрилмоқда!

— Кузги шудгор — мўл ҳосил гарови эканини яхши биламиз. 5000 гектар пахта майдонини шудгорлаб бўлдик. Маккажўхори, сабзавот, полиз экинлари, лавлаги экиладиган, дон етиштириладиган 800 гектар ер ҳам ҳайдаб қўйилди. Шудгорлашдан олдин ҳар гектар ер ҳисобига 500 килограммдан минерал ўғит солинди. Ишнинг сифатини агрономлар кузатиб борди. Бу йил совхозимиз бултургидан 1000 тонна, планда кўзда тутилганидан 3700 тонна кўп пахта тайёрлади. Бундай муваффақиятга агротехниканинг кузги-қишки тадбирларини ўз вақтида амалга ошириш туфайли эришдик. Шундай экан, келаси йил мўл ҳосилига ёрдам берадиган кузги-қишки тадбирларни ҳам тўла ўтказамиз, қиш фаслида зовурларни қазиб, сизот сувни камайтирамиз, шўр ювиш ўтказамиз, катта майдонларга яхоб берамиз. Пахтакор-механизаторларимизни агрозоотехника ва механизация курсларида ўқитиб, малакасини оширамиз.

Тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи босқичида совхозимиз бўйича пахта ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш планларини ҳамма турлари бўйича ошириб бажаришга қаратилган тадбирларни амалга оширамиз ва беш йилликни катта меҳнат ғалабалари билан якунлаймиз.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ — БЕШ ЙИЛЛИК ҚАНОТИ

ҲАМКОРЛИК НЕЪМАТИ

✦ ДЕҲҚОНЛАРГА БЕМИННАТ ДАСТЁР ✦ «УНИВЕРСАЛ ХИМИК МАШИНА» ✦ УНУМДОРЛИК МАНБАИ ✦ МАСЪУЛИЯТЛИ ВАЗИФАЛАР.

Пахтачиликда ҳозир эришилган юксак марралар ва истиқбол режалари экономиканинг бу тармоғида фан-техника тараққиёти ютуқларини кенг жорий этишни талаб қилади. Қолаверса, бу партия аграр сиёсатининг етакчи йўналишларидан биридир.

Қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришда ҳар хил зараркунандаларга қарши курашда химиявий ҳимоя воситаларини такомиллаштириш жуда катта аҳамиятга эга. Ҳозирги кунда чигит экишдан тортиб то ҳосилни йиғиб-териб олгунгача бўлган жараёнда химиявий микроэлементлардан ва асбоб-ускуналардан кенг фойдаланилаётир. Шу мақсадда мутахассисларимиз кенг кўламда ишлай оладиган ва юксак самарали универсал пуркагич ҳамда чанглагич химиявий ускуналарни яратишга зўр эътибор беришаётир.

Шундай агрегатлардан бири — чанглагичли «ОПХ-14» деб номланган пуркагич машинасидир. Буни деҳқонларимиз «универсал химик» деб ҳам аташади. Конструктор ва ишлаб чиқариш новаторлари томонидан яратилган бу мукаммал агрегатлар мамлакатимизнинг барча пахтакорларида катта қизиқиш уйғотмоқда. Чунки, унинг ёрдамида пахтазор, боғ ва мевазорларга турли хил дорилар жуда осон ҳамда қулай пуркалади. У шу пайтга қадар қўлланиб келинган иш унуми паст «ОТН-16» чанглагич машиналарга нисбатан талай афзалликларга эга.

«Универсал химик»ларнинг дунёга келишида пахтачилик бўйича махсус давлат конструкторлик бюроси, «Ташхимсельмаш» заводи ишчилари ва давлат машинасозлик лойиҳа-конструкторлик технология бюроси инженер-техник ходимларининг ижодий ҳамкорлиги катта роль ўйнади. Улар пахтакор республикалар шароитида кенг қўлланиладиган химиявий, юксак унумли пуркагич ва чанглагич универсал машиналар яратиш учун курашиб, муҳим тадбирларни амалга оширдилар.

Янги машиналар давлат синовидан муваффақиятли ўтиб, кўплаб ишлаб чиқаришга тавсия этилди. «Ташхимсельмаш» заводи пахтачилик ва боғдорчиликда қўл келадиган «ОВХ-14» маркали пуркагич-чанглагич машиналар тайёрлашни ўзлаштирди. У асосан қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандаларига ва касалликларига қарши курашда суюқ моддаларни пуркашга мўлжалланган. Ҳозирги кунда шу машинанинг патентидан жаҳондаги энг тараққий этган кўплаб мамлакатлар ҳам фойдаланмоқдалар.

«ОПХ-14» мосламасига эга бўлган «ОВХ-14» чанглагич-пуркагич машинаси СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Кўргазмасининг 1-даражали дипломи ва олтин медалига сазовор бўлди. У «Химия-70», «Сельхозтехника-72» кўргазмаларида намойиш этилиб, фахрий дипломлар билан тақдирланди. Пуркагичли «ОВХ-14» чанглагич-пуркагич машинаси СССР Министрлар Совети ҳузуридаги фан-техника давлат комитети ҳамда СССР Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги қарори билан 1973 йилнинг энг яхши машинаси деб тан олинди. Қатор хўжаликлар ва районлар эндиликда авиация ёрдамисиз «универсал химик»лар билан экинларга ишлов беришга киришдилар.

Таъкидлаш керакки, 1971 йилда Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг ўқув-тажриба хўжалигида машинамиз биринчи синовдан ўтказилди. 1972 йилда эса Тошкент областининг Ўрта Чирчиқ районидаги хўжаликда ҳам такрор синаб кўрилди ва қувончли кўрсаткичларга эришилди. Масалан, пахтани машиналарда терганда ҳосилнинг ифлосланиши 10 процентга камайди, «зангори кема»ларнинг меҳнат унумдорлиги 8-10 процент ортди. Бир гектар ғўзага ишлов беришга кетадиган ҳаражат ўртача 3,5 сўмга камайди.

Ҳозирги кунда пахтачилик машиналари бўйича махсус давлат конструкторлик бюроси «Ташхимсельмаш» ва Давлат машинасозлик лойиҳа-конструкторлик технология бюроси (ГПКТБМ) билан ҳамкорликда пуркагич ва чанглагич машинасининг чидамлилигини янада ошириш мақсадида уни модернизация қилиш тадбирларини кўрмоқда. Тажриба шуни кўрсатадики, чанглагичларда полимер материалларидан муваффақиятли фойдаланиш ҳам мумкин экан. Чунончи, ГПКТБМ чанглагичлар учун 320 литр суюқлик сиғадиган резервуарларни полиэтилендан тайёрлаш технологиясини ишлаб чиқди.

1973 йилда пластмассадан ясалган резервуарлари модернизация қилинган чанглагич машиналари давлат синовидан муваффақиятли ўтиб, тажриба пуркагичларнинг талабларини қондириши тасдиқланди. Шундан кейин, пластмасса резервуарли машиналарни Ўрта Осиё ва Закавказье республикаларининг хўжаликларида кенг синовдан ўтказилди. Заводимиз коллективи бу йил охиригача бундай янги хил агрегатларни кўплаб тайёрлашга киришиб, уларни ўзлаштиришни кўрмоқда. Уни халқ хўжалигига жорий этишдан йилига 500 минг сўм иқтисодий самара кўриш кўзда тутилмоқда.

«Ташхимсельмаш» заводи пахтачилик машиналари бўйича махсус давлат конструкторлик бюроси билан биргаликда 1975 йилда янги хил пуркагич машиналарни кўплаб тайёрлашга ўтишни планлаштирди. 1976 йилдан бошлаб эса, «МТЗ-50Х» ва «МТЗ-80Х» маркали тракторларга тиркаб ишлатишга мослаштирилган пуркагичларни кўплаб ишлаб чиқаришга киришилади.

Бундан ташқари, заводимиз коллективи олдида яна бир улкан ва жиддий масалани ҳал этиш вазифаси турибди. У ҳам бўлса, қатор оралари 90 сантиметр қилиб олинган пайкалларда чигитни гербицид билан қўшиб экиш учун мослаштирилган «ПВГ-5.4» маркали агрегатлар тайёрлашни ўзлаштиришдир.

Шу йилги экин мавсумида Ўрта Осиё ва Закавказье машина синаш станцияларида «ПХГ-4» маркали гербицид сепувчи янги машиналаримиз синаб кўрилди. У ёввойи ўтларнинг ўсишига ва экинларнинг турли касалликларга чалинишига чек қўяди. Шунингдек, ёввойи ўтларни қўл кучи билан йўқотишга эҳтиёж қолмайди.

Коллективимиз зиммасида улкан вазифалар турибди. Келажакда корхона ишлаб чиқариш қувватини ошириш, янги техника ва илғор технология ютуқларини кенг жорий этиш, маҳсулот сифатини тағин ҳам яхшилаш борасида қатор муҳим тадбирларни амалга ошириш керак. Бунда СССР Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги ҳамда республика ташкилотлари бизга амалий ёрдам берадилар, деб ишонамиз.

Р. НОДИРОВ,
«Ташхимсельмаш» заводи директори, Беруний номли Ўзбекистон ССР давлат мукофоти лауреати.

ФАОЛИЯТИ КЕНГ КЕНГАШ

Фан-техника тараққиёти коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишда муҳим роль ўйнайди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги фан-техника тараққиётига кўмаклашувчи республика кенгашининг фаолияти кенгайиб бормоқда. Кенгашнинг комиссия ҳамда секциялари жамоатчилик асосида иш олиб бориб, фан-техника ютуқларини халқ хўжалигининг турли тармоқларида жорий этиш масалалари билан тобора кенг шуғулланмоқда.

Илмий тадқиқотлар бўйича комиссия янгиликларни жорий этишда алоҳида фаолият кўрсатяпти. Қуёш ёрдамида сувни чучуклаштириш мосламасининг кенг жорий этилишида бу комиссия алоҳида ибрат кўрсатди. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига каноппнинг илдизи чиришига қарши пентахлорнитробензол препаратини қўллашга қаратилган тавсиялар берилди. Ҳозир порошок шаклидаги К-4 ва К-9 полиминерал реагентларининг тажриба партиясини ишлаб чиқаришга жорий этиш тадбирлари кўриляпти. Шунингдек, қуёш энергиясидан фойдаланиш перспективаси масалалари ҳам кўриб чиқилиб, маъқулланди.

Кенгаш комиссияларида оғир қўл меҳнати талаб қиладиган иш жараёнларини механизациялаш масалалари кенг муҳокама этилади. Пиллачиликни ривожлантиришни саноат асосига ўтказиш кўламини кенгайтиришга қаратилган муҳим масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Кўмаклашувчи кенгаш ишлай бошлаганидан буён ўтган тўрт йил ичида унинг иш доираси кенгайди, ҳал этаётган масалалари эса фан-техникани тараққий эттиришга муносиб ёрдам кўрсатмоқда.

С. АЖИБЕКОВ,
катта инженер.

МЕТРО ҚЎШИҚЛАРИ

ЗАМИНГА ХИТОБ

Кўҳна Тошкент — қадимий тупроқ,
Қўзғолдими бағрингда титроқ?
Бу — замбарак садоси эмас,
Тоштешарлар,
Оғир кранлар
Ер қаърига кириб басма-бас
Кўтармоқда шовқин-суронлар.
Пайдо бўлур
Ернинг остида
Шаҳаримнинг битта эгизи.
Чидаб берар
Титроқ босса-да
Заминимнинг пишиқ негизи.
Минг йил ётган гунг тошларингни
Машиналар
Кавларкан ғажиб,
Ерим,
Бирдан пўст ташладингми,
Янги қатлам,
Янги кўрк очиб?
Ҳашаматли метро саройи
Осиёда ноёб, антиқа.
Тошкент!
Янги замон чиройи
Ярашади сенга, мантиқан!
Кўҳна замин — қадимий тупроқ,
Қувончданми бағрингда титроқ?!

ДЎСТЛИКНИНГ БИР НУҚТАСИ

Ер шарининг қайси бурчида
Қардошликдан очар бўлсанг сўз,
«Тошкент!» бўлар гапнинг ичида,
Тошкент не-не дўстликка негиз,
«Дўстлик» демай «Тошкент»
десанг ҳам,
Қардошликка қалбинг омухта.
Биродарлик билан мужассам
Шаҳримдаги ҳар уй, ҳар нуқта.
Бир зилзила, битта силкиниш
Имо қилди вайроналарга,
Аммо дўстлик тиклаб берган ғишт
Янграб қолди
Тароналарда!
Тошкентдаги ҳар бир янгилик
Дўстлик ҳаққи —
Рўй бера қолар!
Шу-чун ҳеч ким демас:
«Гангидик!»
Мушкулки бор-бўй бера қолар!
Метронинг қурилишлари
Бўлмай туриб ҳали овоза,
Сибирликлар кела бошлади —
Ва тиклади
Метин ҳавоза!
Айланиб кўр Тошкентни бугун:
Метронинг ҳар бекатида,
Қардошларнинг ҳаракатида
Ечилмоқда не жумбоқ,
Тугун!
Офтобни мис дўппи қилиб,
Кийиб олган
Метросозки бор,
Лаҳм қазир тупроқни тилиб,
Очилмоқда:
Ғор кетидан ғор!
Бугунги ғор—эртага сарой,
Деворлари мармардан яшнар.
Бугун майли,
Башаралар лой,
Эртага гул тутар қардошлар.
Пахтакор-у ишчи ўзбекнинг
Яна битта ҳунари ортди:
Метрога ўзан қазмоқни
Ҳамшаҳарлар қаранг, касб этди.
Метронинг қурилишида
Тағин-тағин
Тобланиб дўстлик, —
Халқлар ичра
Ортди нашида,
Демак,
Яна улғайдик, ўсдик!

ҲАМЗА НОМЛИ БЕКАТДА

Темир, металл, арматуралар —
Қурилишнинг «ичак—чавоғи»
Чувалашиб ётар шу қадар! —
Боқсанг,
Чатнар бошнинг чаноғи!
Метрочи усталар шошмас,
Нуқтасини нуқтага мослаб,
Ишлар худди заргар, адашмас,
Чарчар ҳатто
Кран
Ҳаллослаб...
Бугун шундоқ,
Ерни поралаб,
Ҳовуз-ҳовуз ўйиб заминни
Инженер шод,
Хурсанд прораб,
Ишчи баланд тутар номини.
Қарайман-у
Ботаман ўйга,
Шу жарликлар эртага биллур
Кошонага айланар.
Тўйга
Метро миниб дўсту ёр келур.
Сўнг ўйлайман бекатнинг номин:
Шоир — метро — қандай
боғланиш?
Ҳамза тирик бўлса,
Қаламин
Шунда йўнар эди. Чоғланиб,
Долзарбликнинг бўлиб қасдида
Метрога
Битар эди қасида!
Шу чоқ
Ҳаёл тош қотди бирдан,
Ер қаъридан чиққан
Гумбур-гумбурдан
Йиртилай дер қулоқ пардаси,
Таралади
Қўшиқ садоси:
«Биз ишчимиз!» — «Яша Шўро!»
«Биз ишчимиз!» — «Яша Шўро!»...
Ҳа.
Тошкентда метро гурраси
Инқилобдан битта нишона,
Эрк қурбони — Ҳамза нидоси
Янграб тургай, демак,
Мардона!

Юсуф ШОМАНСУР.

ДАСТЛАБКИ ҚАДАМЛАР

Жиззах область музикали-драма театрининг ташкил топганига 10 йил тўлди. Театр шу йиллар мобайнида ўзининг ранг-баранг мавзудаги асарлари билан томошабинларни ҳушнуд этиб келди. Коллективда асосан Тошкент театр ва рассомлик санъати институти, ўзбек Давлат филармонияси, Самарқанд ва Тошкент музика билим юртларининг собиқ талабалари ижод қилишмоқда. Театр саҳнасида кўпгина ўзбек спектаклларидан ташқари совет ва чет эл классикларининг асарлари ҳам саҳналаштирилиб, чўлқуварларнинг бунёдкор меҳнатларида маънавий мадад бўлиб келди. Коллектив ўз санъатини қардош Қозоғистон ва Тожикистон республикаларида ҳам катта муваффақият билан намойиш этди.

Утган йилги республика конкурсида В. Жоқиевнинг «Олтин коса» спектакли учинчи даражали диплом билан тақдирланди. Театр коллективи айни шу кунларда бўлажак театр фестивали конкурсига тайёрланиб, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Яшиннинг «Тор-мор» асарини саҳнага қўйиш тараддудида. Суратда: шу спектаклдан бир саҳна. Полковник Бейли ролида артист Г. Ҳолиқов, Мадаминбек — артист М. Шеряев, Элликбоши — артист О. Маманазаров.

А. Горокрин фотоси. (ЎзТАГ).

«ЗАНГОРИ ЭКРАН»ДА

«ЁЗ ЁМҒИРИ»

Ёзувчи Ўлмас Умарбековнинг «Ёз ёмғири» қиссасини адабиёт мухлислари, китобхонлар илиқ кутиб олган эдилар. Мана, ана шу илиқ қаршилашнинг исботи сифатида асар экранга кўчди.

Ўтган ҳафталар давомида «зангори экран» орқали намойиш этилган «Ёз ёмғири» кўп серияли телепостановкани режиссёр Неъмат Саидхонов ва сценарист Самад Пўлатовлар ҳамкорликда саҳналаштирдилар.

Замондошларимизнинг ўйи, дарди, бурчи қиссанинг ҳам, постановканинг ҳам асосий ҳаракатлантирувчи омилидир. Постановкада совет милициясининг машаққатли, айни пайтда шарафли фаолияти марказий ўринни эгаллайди.

Режиссёр Неъмат Саидхонов марказий воқеани ҳаракатга келтириш учун капитан Алиев характеридаги сабот ва матонатни мувозанат қилиб олади. Бу билан у қотилликнинг сирини очишда совет милициясининг кундалик фаолиятига алоҳида урғу беради.

Капитан Алиев образини талқин қилган Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Тўйчи Орипов томошабинларда илиқ меҳр уйғота олган. Капитан Алиев фақат милиция ходимигина эмас, киши руҳиятини чуқур биладиган киши ҳамдир.

Режиссёр ва сценарий автори С. Пулатов телеспектаклни қиссага нисбатан фарқли ўлароқ композицион яхлит ҳолда талқин қилишга ҳаракат қилганлар. Масалан, Оллоёров асосий фактлар асосида икки мартагина сўроқ қилинади. Оллоёровнинг онаси, Муҳаббат, Света ва бошқа бир қанча образлар ҳамда воқеалардан воз кечиш мақсадга мувофиқ чиққан. Лекин ҳамма ўринларда ҳам қисқартириш муваффақиятли чиққан деб айтиш қийин. Бу нарса Раҳим Саидов характерининг ривожида яққол сезилади. Телеспектаклда Раҳим Саидов (артист Э. Комилов) жабрланган киши сифатида таассурот қолдиради. Унинг Мунис билан дастлабки учрашувлари, олимлиги, ўз касбига бўлган садоқати яхши очилмай қолган. Натижада образ бир ёқлама талқин қилиниб, жабрдийда, бўшанг, ношуд киши сифатида намоён бўлади.

Мунис Саидова образини талантли актриса Гулчеҳра Жамилова яратган. Бу образ ҳақида шуни айтиш керакки, режиссёр ана шу характер линиясини қисқартирган. Мунис Саидованинг эрка ўсганлиги, мешчан аёл эканлиги томошабинга маълум бўлади-ю, лекин унинг эрининг иши деб ўлиши яхши очилмай қолади. Аммо, бу камчиликлар телеспектаклнинг умумий бадиий қимматига унчалик путур етказмаган. Ўзбекистон телестудиясининг адабий-драматик кўрсатувлар редакцияси бу замонавий телевизион спектакль билан ўз томошабинларини ҳушнуд этди.

М. АСАДУЛЛАЕВ.

ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

редакция почтасидан

Кеча «Совет Узбекистони»га 63 та хат, 4 та фото сурат келди. Газетхонлар ўз хат-хабарларида беш йилликнинг белгиловчи йили қувончли якунланаётгани, меҳнаткашларнинг турмуш шароити янада яхшиланаётгани тўғрисида ҳикоя қиладилар. Қуйида шулардан айримларини ўқийсиз.

СОФ ФОЙДА КЎПАЙДИ

Бухородаги Тельман номли трикотаж фабрикаси коллективи баракали меҳнат қилиб, 1974 йилда ўтган йилгидан анча кўп — 70 минг сўмлик соф фойда олди. 19 минг киловатт-соат электр энергия, кўплаб хом ашё тежалди.

Корхона ишчилари шу кунларда янги йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар.

В. ЮСУПОВ,
«Бухоро ҳақиқати» ходими.

ҲАМҚИШЛОҒИМ

Унинг ҳарбий хизматга чақирилиши ўн саккиз ёшга тўлган кунига тўғри келди.

— Болам, она-Ватанга хизмат қилиш ниҳоятда фахрлидир. Меҳнатдан қайтма. Ҳалол хизмат қилгин. — Отанинг ўғлига насиҳати шу бўлди.

Рўзали Қурбонов қишлоқда пазандалик қиларди. У солдатлар ўртасида ҳам «ширин қўл» пазанда сифатида ном чиқарган. Рус, украин, белорус, грузин сингари ўнлаб миллат йигитлари Рўзалининг таомларидан миннатдор. Айниқса ўзбек палови қойил қилиб тайёрланган куни солдатларнинг қувончига-қувонч қўшилади.

У ҳарбий хизматда ҳам бошқаларга ўрнак. Яқинда Рўзали Қурбоновга ҳарбий ва сиёсий тайёргарлик аълочиси нишони топширилди. Бўлинмамиз коллективидан ҳамқишлоғимизнинг ота-онасига миннатдорчилик мактуби юборилди.

Қ. ЖУМАЕВ,
оддий солдат.

ҚУРУВЧИЛАР ҒАЙРАТИ

«Наманганирстрой» трестига қарашли Наманган қурилиш-монтаж бошқармаси ва Чортоқ механизациялашган кўчма колоннаси коллективлари беш йиллик планни муддатидан илгари бажардилар. Планда кўзда тутилганидан бир неча юз минг сўмлик кўп қурилиш монтаж ишлари адо этилди.

Қурувчи ва монтажчилар 1975 йил ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

М. ИСЛОМОВ,
экономист.

Бундан ташқари андижонлик М. Комилов, янгийўллик М. Исмоилова, Ю. Мамадиёров, тошкентлик А. Азретқулов, чинозлик О. Китопов, марҳаматлик Ҳ. Ризақулов, наманганлик М. Тўйчибоева, амударёлик Х. Отамуродовлар ҳам шу куннинг темасида хат-хабарлар йўллаганлар.

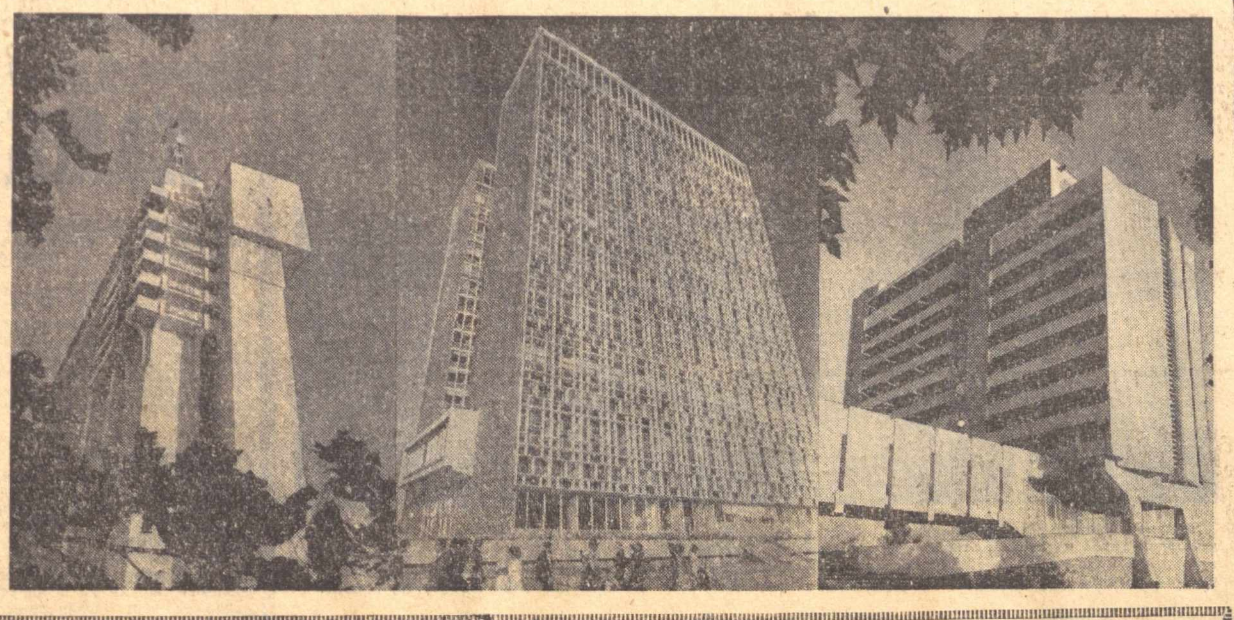

ТОШКЕНТНИНГ БУГУНГИ ЖАМОЛИ. Суратларда: газета редакциялари биносининг янги корпуси, республика маъмурий биноси ва ёшлар уйи.

В. Таран фотолари.

ЯНГИЛИКЛАР ВОҚЕАЛАР ФАКТЛАР

МОСКВАДАН ХАТ

АДАБИЁТ МУЗЕЙИДА

«Ҳурматли дўстим, ўртоғим Александр Александрович Фадеевга — Сизнинг Ғафур Ғуломингиздан». Бу автографни ўзбек халқ шоири Ғ. Ғулом ўзининг «Она ер бахти» шеърлар тўпламини Фадеевга тақдим қилаётганда ёзиб қолдирган эди. Китоб Александр Фадеевнинг шахсий кутубхонасида сақланиб келинган эди. Ҳозир у Москвадаги Давлат адабиёт музейининг автографлар ёзилган китоб фондлари бўлимида сақланмоқда.

Ойбекнинг «Қутлуғ қон» романи, Некрасовнинг шоир Миртемир таржима қилган «Россияда ким яхши яшайди?» поэмаси музей китоб жовонларидан муносиб ўрин олган. Музейга СССР халқлари адабиёти, чет эл ёзувчилари автографлари ёзилган 600 дан ортиқ китоб тўпланган.

Бу ерда А. Толстой, К. Паустовский, Нозим Ҳикмат, М. Авезов, П. Тичина, Б. Шоу ва бошқа ёзувчиларнинг автографлари ёзилган асарлари ҳам сақланмоқда.

Ю. ИВАНОВ.

НАМАНГАН

АТЕИСТ-ЛЕКТОРЛАРИНИНГ ЯНГИ ОТРЯДИ

Область партия комитети меҳнаткашлар ўртасида ғоявий-сиёсий тарбияни янада яхшилаш мақсадида атеист-лекторлар тайёрлаш бир ойлик курси ташкил этган эди. Курс машғулотлари программа асосида олиб борилди. Назарий лекция ва амалий машғулотларни ўтказишга тошкентлик олимлар, атеист-лекторлар таклиф қилинди. Шунингдек, дарс машғулотларида атеистик темадаги кинофильмлар кўрсатилди. Курсни якунда турли касб эгаларидан 59 киши битириб чиқди.

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«МОВИЙ ГУМБАЗ»ГА БАҒИШЛАНАДИ

Тошкентнинг Ленин проспектидаги «Мовий гумбаз» кафеси ўзбек меъморчилиги анъаналари асосида бунёд этилган. Хиёбондаги орасидан «мўралаб» турган бу кафе пойтахт аҳолисининг ёқтирган масканларидан бири ҳисобланади.

Яқинда СССР Алоқа министрлиги бу кафе биносига бағишланган расмли конверт ва открытка чиқарди. Рассом Н. Ветцо почта конвертига «Мовий гумбаз»нинг суратини туширди. Рассом Б. Трифанов эса «Мовий гумбаз»нинг сурати солинган почта открыткасини яратди.

И. ВАКС.

КОЛХОЗ КЛУБИДА СИМФОНИЯ

Тошкент областидаги «Политотдел» колхозининг меҳнаткашлари Ўзбекистон композиторлари яратган янги асарларнинг дастлабки тингловчилари бўлишди. Қишлоқ маданият саройида композиторлардан И. Акбаров, Ғ. Қодиров, Ш. Рамазонов, В. Дементьев, Ф. Назаров, Ўзбекистон радиоси ва телевидениесининг эстрада-симфоник оркестри артистлари ва солистлари ижросида қўшиқлар, романслар, пьесалар янгради. Ўзбекистон композиторлар союзи правлениесининг раиси А. Х. Жабборов Ўзбекистон композиторлари сўнгги бир неча йил мобайнида яратган асарлар тўғрисида колхозчиларга сўзлаб берди.

«Политотдел» колхозида бўлиб ўтган учрашув шу кунларда концерт залларида, маданият саройларида, театрларда, музика мактабларида ўтаётган кўплаб учрашувларнинг биридир. Композиторлар ижодий ҳисобот бермоқдалар. Республика музика маданиятининг бугунги кунини тараннум этувчи пьесалар ва симфониклар янграмоқда, опера ва балетлар намойиш қилинмоқда. Композиторлар союзининг Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Коммунистик партияси ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган юбилей пленуми республика музика маданиятининг тарихи ва унинг совет ҳокимияти йилларидаги тараққиёти йўлларига бағишланади.

АВЛОДДАН АВЛОДГА

Тиллакори мадрасаси — Регистон ансамблининг ажойиб архитектура ёдгорликларидан бири бўлиб, у Самарқанддаги олтинчи музейга айланади. Меҳнаткашлар депутатлари область Советининг қарорига биноан бу ерда шарқ меъморчилиги ёдгорликларини асраш ва қайта тиклаш экспозицияси очилади.

Ўтмишга бир назар ташлайлик... Йигирма беш аср мобайнида Самарқанд «жаҳон дурдонаси», «замин мўъжизаси», «жаҳон боғи эрами» ва бошқа номлар билан аталганки, уларнинг ҳаммасини санаб чиқиш қийин. Жаҳоннинг энг қудратли ҳукмдорлари бу ерни ўзларининг пойтахтлари қилиб танлаб олганликлари бежиз эмас. Ҳатто истилочилар ҳам Самарқанднинг улуғворлиги билан фахрланишарди.

Лекин ҳукмдорлар ҳукмдорликларича, босқинчилар босқинчиликларича қола бердилар. Улар ана шундай мўъжизакор бойликни яратган кишиларнинг меҳнатини қора чақача ҳам қадрламадилар. Халқнинг ўзи яратган ва ҳақиқатдан ҳам унга мансуб бўлган бойликларни ёндирдилар, таладилар, вайроналарга, култепага айлантирдилар.

Россия пролетариатининг йўлбошчиси В. И. Ленингина Самарқанднинг архитектура меросини биринчи марта халқнинг бебаҳо миллий бойлиги деб таърифлаб берди. Ёш Советлар мамлакати учун мушкул дамларда, советлар мамлакати узра гражданлар уруши алангаси авж олган бир пайтда, давлатнинг ҳар бир тийини ҳисобли бўлган бир вақтда Владимир Ильич Ленин Самарқанд ёдгорликларини таъмир этиш учун зарур маблағларни ажратиш тўғрисида йўл-йўриқ берди, у Самарқанд ёдгорликларини Шарқ санъатининг кишини ҳайратда қолдирадиган намуналари, деб атади.

Бўлғуси экспозицияга кераклигича материаллар етказиб берилади. Бундан эллик йил муқаддам — Ўзбекистон ССР ташкил топган йили ишчи-деҳқон ва қизил аскар депутатлари Самарқанд область Советининг ижроия комитети Ленин васиятларига амал қилиб, мажлислардан бирида тарихий ёдгорликларни сақлаш ва таъмир этиш тўғрисидаги масалани махсус қараб чиқди. Ўша пайтда қабул қилинган қарор ҳозиргача давом этиб келаётган улкан ишнинг дебочаси бўлди.

...Гўри Амир — Темурийлар сулоласининг оилавий мақбараси офтоб рангида ҳам, нилий осмон рангида ҳам ҳамиша кўзга ташланиб туради. Бу ердаги мақбара тоши остига Темурланг ҳоки қўйилган. Шарқда оналар унинг номини айтиб, болаларни қўрқитар эдилар. Юқорироқда, ўттиз метрлик баландликда кўз ўнгингизда ажойиб гумбаз намоён бўлади. Бу — олтин юлдузлар билан безанган чексиз осмон нусхасидир.

Бу мўъжиза бизлардан бир неча аср муқаддам моҳир халқ усталари томонидан яратилган. Замон қадимий усталарнинг қўли билан яратилган бу ажойиб мўъжизаларнинг ўндан бир қисминигина бизгача етказиб келган. Баъзи бир жойларда мутлақо ўчиб кетган нафис гулларни аниқлаш учун, уларга мос келадиган материалларни танлаш, ёдгорликнинг дастлабки жозибасини қайтариш учун олимлар билан таъмирчилар бир неча йиллар мобайнида сира эринмай астойдил меҳнат қилдилар.

Самарқанддаги махсус илмий-реставрация устахоналарининг коллективлари ҳамиша хормай-толмай меҳнат қилиб келмоқдалар. Бу ерда ёдгорликларни таъмир қилиш билан суяги қотган усталар К. Аблақулов, М. Асадов, В. Нўъмонов сингари моҳир кишилар ишлайдилар. Олимлар билан биргаликда қадимий конструкцияларни мустаҳкамлашнинг пухта усуллари, четдан бўладиган таъсирни камайтириш, бўёкларнинг тез ўчиб кетмаслиги учун бир қанча муҳим тадбирлар топилди. Гулдор сопол плиталарни тайёрлаш технологияси ишлаб чиқилди. Бундан икки йил муқаддам таъмирчилар гулдор сополларнинг тўрт-бешта рангинигина тиклай олардилар. Эндиликда ўн бир хил рангни тикламоқдалар.

Таъмир ишлари жабҳаси кенгаймоқда. Тиллакори мадрасаси қайта тикланай деб қолди. Мачитларни консервация қилиш давом этмоқда, Гўри Амир мақбараси янгиланмоқда. Бултур Оқдарё районидаги Ялангтўш-бий Баҳодир архитектура ансамблини, Каттақўрғонда Нақиббек мадрасасини таъмир этиш ишлари бошланган эди.

Мана шу беш йилликда Самарқанд ёдгорликларини таъмир этишга икки ярим миллиондан зиёдроқ маблағ сарфланди. Лекин гап бунда эмас. Ҳамма гап ана шу маблағлар қандай мақсадда сарфланаётганида, тарих халқнинг бой мероси сифатида бизга қолдирган обидаларни бўлғуси авлодларга мукаммал сақланган ҳолда етказиб беришдадир.

А. БАРАНОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Республика пойтахтининг Ленин проспектида очилган Ўзбекистон рассомлар Союзининг кўргазмалар зали биноси санъат шинавандаларининг севимли масканига айланиб қолди. Шу кунларда «Ягона оилада» мавзуига бағишланган кўргазма ташкил этилган. Янги кўргазмада томошабинлар серқуёш ўлка ҳаёти, республика тарихига бағишланган фотосуратлар, сополсозлик ва амалий санъат буюмлари билан танишишлари мумкин. Суратларда: кўргазма залларининг умумий кўриниши.

И. Глауберзон фотолари.

СПОРТ. БЕЛЛАШУВЛАР. ОЧКОЛАР

ГИМНАСТИКА

Токиода ўтказилаётган халқаро учрашувда совет гимнастикачиси Нина Дронова зафар қучди. Унинг спорт тўсинидаги машқлари 9,6 балл билан баҳоланиб, мусобақанинг биринчи куни ғолиби деб қайд қилинди. Учрашувда Япония, СССР, ГДР, ЧССР, АҚШ ва Канада командалари иштирок этмоқда.

БАСКЕТБОЛ

Олий лига командалари қатори мамлакат чемпионатида Ўзбекистон жисмоний тарбия институти қизлари ҳам куч синашишмоқда. Вильнюс ва Бокуда ўтказилган дастлабки тур ўйинлари тугади. Тошкентликлар Бокуда ленинградликлардан 61:69 ҳисобида енгиб, олмаоталик тенгқурларини 51:45 билан ютишди. Кейинги учрашув ҳам москвалик спортчилардан енгилиш билан тугади. Аммо, командамиз охирги икки учрашувни ҳужумкорлик билан ўтказиб, «Буревестник» (Ленинград) ва киевлик динамочилардан устун келди. Шундай қилиб спортчиларимиз Фрунзеда бошланадиган иккинчи тур олдидан 5—6 ўринларни москваликлар билан баҳам кўриб туришибди.

КУРАШ

Самбо бўйича беллашувлар Чирчиқдаги ўтга чидамли ва қийин эрийдиган металлар комбинати спорт залида ўтказилди. Шаҳар очиқ чемпионатида тошкентлик ва ленинободлик полвонлар ҳам иштирок этишди. СССР халқлари VI спартакиадасига тайёргарлик сифатида ўтган бу олишувларда вазнларига кўра 8 киши ғолиблик қилди.

СУЗИШ

Бангладешлик моҳир сузувчи Арун Кумар Нанди Осиё рекорди ўрнатди. У дарёда узоққа сузиш бўйича 1968 йилги ғолибдан ўзиб кетди. 16 йилдан бери сузиш билан шуғулланаётган Нанди Даккадан Чандпургача бўлган 70 мил масофага 31 соат сарфлади.

ҚИЛИЧБОЗЛИК

Андижонда республика кубоги учун мусобақалар бўлди. «Меҳнат» спорт жамияти вакиллари совриндорликка эришдилар. Ғолиблардан Н. Николаева, Х. Хошимов, А. Кутельвас, В. Липатовлар Москвага мамлакат кубоғида иштирок этиш учун йўлланма олдилар.

СПОРТ. БЕЛЛАШУВЛАР. ОЧКОЛАР

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

ҚОПЛОН ИЛИНДИ

Бу воқеа Помирнинг Сиж қишлоғида содир бўлди. Н. Фаталишоевнинг ҳовлисида қурилаётган отхонага тунда қоплон кириб қолибди. У бир неча қўйни бўғизлади-ю ташқарига чиқиб кета олмади. Чунки қоплон кирган туйник анча баландда эди. Уй эгалари бу ҳақда милицияга хабар қилишди. Милициядагилар эса Душанбага сим қоқишди. Тез орада ҳайвонот боғининг ходимлари О. Липерт билан М. Ербековлар етиб келишди. Қоплон ҳайвонот боғига топширилди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Қўғирчоқ фильм. 10.20 — **Эрон хандаси.** 11.00 — МОСКВА. 17.00 — ТОШКЕНТ. 17.05 — Ёш киноҳаваскорлар клуби. 17.55 — «Санъат ғунчалари». 18.25 — **Тошкент — Олмаота мусобақаси.** 18.55 — **«Ахборот».** 19.10 — **Кўк қуёнлар** (бадиий фильм). 20.20 — **«Ахборот».** 20.40 — **Самандар** (спектакль). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Спектаклнинг давоми. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.00 — МОСКВА. 17.20 — Концерт. 18.25 — **Мўъжизасиз мўъжизалар.** 19.25 — Янгиликлар. 19.35—Адабий ўқиш. 20.05 — Цирк чироқлари. 20.50— — Бадиий фильм. 22.00 — Ҳужжатли кино экрани (Тошкент). 22.30 — Концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 15.15 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 7/XII да **СССР халқ артисти БЕРНОРА ҚОРИЕВАНИНГ ижодий** кечаси. 8/XII да **Золушка** (кундузи). **Флория Тоска** (кечқурун) 10/XII да **Дилором.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/XII да **Қароқчилар.** 8/XII да **Чақмоқ** (кундузи). **Шоҳ Эдип** (кечқурун). 10/XII да **Қароқчилар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 7/XII да **Ҳижрон.** 8/XII да **Хотинимнинг эри,** 9/XII да **Ҳижрон,** 10/XII да **Нурхон.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/XII да **Трибунал,** (16.00). 8/XII да **Ташвишланманг, онажон** (12.00).

КИНО

Есения — НАВОИЙ номли, САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (12.00, 13.00, 16.00, 17.00, 20.00), «ДРУЖБА» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 19.30).

Софдил — «ЎЗБЕКИСТОН», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 15.00, 19.00, 21.00), «ДРУЖБА» (10.20, 14.00, 15.30, 17.00, 21.00).

Шахсий ҳаёт — «МОСКВА», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Ромео ва Жульетта — (14.00, 20.00). **Булутлар қирғоғи** (тоқ соатларда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Қуйидаги газета ва журналларни 1975 йилнинг февраль ойидан бошлаб олиш учун

ОБУНА БЎЛИНГ!

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»,
«ПРАВДА ВОСТОКА»,
«ҲАҚИҚАТИ ЎЗБЕКИСТОН»
«ЛЕНИН БАЙРОҒИ»,
«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»,
«СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»,
«НЕОС ДРОМОС»,
«ЎЗБЕКИСТОН МАДАНИЯТИ»,
«ЁШ ЛЕНИНЧИ»,
«КОМСОМОЛЕЦ УЗБЕКИСТАНА»,
«ЎҚИТУВЧИЛАР ГАЗЕТАСИ»,
«ЛЕНИН УЧҚУНИ»,
«ПИОНЕР ВОСТОКА»,
«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»,
«ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»,
«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»,
«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»,
«РЕКЛАМНОЕ ПРИЛОЖЕНИЕ»,
«ТОШКЕНТДАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ»,
«ГОВОРИТ И ПОКАЗЫВАЕТ ТАШКЕНТ»,
«ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ»,
«КОММУНИСТ УЗБЕКИСТАНА»
«ПАРТИЯ ТУРМУШИ»,
«ПАРТИЙНАЯ ЖИЗНЬ»,
«ЎЗБЕКИСТОН АГИТАТОРИ»,
«АГИТАТОР УЗБЕКИСТАНА»,
«ГУЛИСТОН»,
«МЕҲНАТ ВА ТУРМУШ»,
«САОДАТ»,
«МУШТУМ»,
«МУХБИР»,
«КОРРЕСПОНДЕНТ»,
«ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ»,
«СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО УЗБЕКИСТАНА»,
«ГУЛХАН»,
«ҒУНЧА».

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг нашриёти.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги

«Союзпечать» бошқармаси.

ҚУВАСОЙ МАИШИЙ ХИМИЯ ЗАВОДИ

чекланмаган миқдорда 3-фракцияли мармар тош

СОТАДИ

Мурожаат учун адрес: Фарғона область, Қувасой шаҳри, Железнодорожная кўчаси, 15-уй, телефон: 22-66.

ГАЗЕТХОНЛАР БИЛАН ҲАМКОРЛИК

Бу йилги пахта йиғим-терими мавсумида «Совет Ўзбекистони» газетаси саҳифасида пахта штаби ташкил қилинган эди. Штаб мавсум давомида партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари, редакциянинг жойлардаги штатсиз бўлимлари, ишчи-деҳқон мухбирлари, жамоатчилик вакилларидан 337343 ва 337604 телефонлари орқали, шунингдек, ёзма равишда жуда кўп хат-хабарлар олди. Уларнинг бир қисми газета саҳифаларида ёритилди, бир қисми ёритилмай қолди. Бунга сабаб шуки, газета кўпроқ расмий материаллар билан банд бўлди.

Редакция пахта штаби фаолиятида актив қатнашган барча ташкилотлар ва қаламкашларга миннатдорчилик билдиради.

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

9 ДЕКАБРЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 18.20— ТОШКЕНТ. 18.25 — Қўғирчоқ фильм. 18.40 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 19.00 — Футбол мавсумининг якунига доир. 19.40 — «Фан» программаси. 20.00 — **Ахборот.** 20.15 — Ўн минут музика. 20.25 — Оламда нима гап? 20.45 — **Ахборот.** 21.05 — Концерт. 22.00 — Вақт. 22.30 — СССР халқлари адабиёти. Сайфи Қудаш. 23.25 — **Москва.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — **Москва.** 22.00— — **Тошкент.** 22.10 — Телефильм. 22.30 — **Москва.** Телеспектакль. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.00 — **Душанба кўрсатувлари.**

10 ДЕКАБРЬ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — **Москва.** 18.35 — **Тошкент.** 18.45— Қўғирчоқ театр. 19.15 — **Ахборот.** 19.30 — Шеърият мухлисларига. 19.40 — **Ахборот.** 20.00 — **Москва.** 22.00 — **Вақт.** 22.30 — **Тошкент.** Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. 23.00 — Фильм-концерт. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.35 — **Москва.** 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — Қувноқ ноталар. 19.30 — Инсон ва қонун. 20.00 — Тошкент. 20.30 — **Қордан қоргача** (бадиий фильм). 22.00 — «Здоровье». 22.30 — Москва. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — **Тошкент.** 19.40 — Фильм-концерт. 20.10 — Тошкент янгиликлари. 20.25 — **Эрта тонгда** (бадиий фильм).

11 ДЕКАБРЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — **Москва.** 18.35 — **Тошкент.** 18.45— Мультфильм. 19.00 — Оталаримиз жасорати. 19.30 — Миллионлар ленинча университети. 19.45 — **Ахборот.** 20.00 — Ёзувчи ва замон. 20.30 — Ўн минут музика. 20.40 — **Ахборот.** 21.00 — Лирик концерт. 22.00 — **Москва. Вақт.** 22.30 — Фигурали учиш бўйича халқаро мусобақа. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — **Тошкент.** 11.55 — **Юпқа муз устида** (бадиий фильмнинг 1-серияси). 18.35 — **Москва.** 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — Расмларда қуёш акси бор. 19.30 — Москва ва москваликлар. 20.00 — **Жавоҳир кўл** (бадиий фильм). 21.35 — «Гая» ансамбли куйлайди. 22.00 — **Тошкент.** Ёшлар ижоди. 22.30 — **Марҳабо, талантлар!** Самарқанд область ҳаваскорларининг чиқиши. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — **Тошкент.** 19.40 — Фильм-концерт. 20.10 — Тошкент янгиликлари. 20.25 — Беш йиллик маршрутлари бўйлаб. 20.55 — **Оддий одам** (бадиий фильм).

12 ДЕКАБРЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00— **Москва.** 18.20 — **Тошкент.** 18.30 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.10— Рус тили. 19.45 — **Ахборот.** 20.00 — Миллионлар ленинча университети (Москва). 20.30 — Ўн минут музика. 20.40 — **Ахборот.** 21.00 — Концерт. 22.00 — **Москва. Вақт.** 22.30 —**Хоккей: СССР — Швеция.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — Тошкент. Ўқув кўрсатуви. 13.00— **Юпқа муз устида** (бадиий фильмнинг 2-серияси). 18.20 — **Москва.** 18.50 — Болалар учун кўрсатув. 19.35 — Янгиликлар. 19.45 — Топишмоқлар ва жавоблар. 20.00 — «Ёшлик» студияси кўрсатади (Тошкент). 20.30 — Жаҳон халқлари ижоди. 22.00 — **Тошкент.** УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — **Тошкент.** 19.40 — **Утмиш билан учрашув** (бадиий фильм). 21.25— Тошкент янгиликлари. 21.40 — Фильм-концерт.

13 ДЕКАБРЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — **Москва.** 17.50 — **Тошкент.** 18.00 — Мультфильм. 18.10 — **Ахборот.** 18.25 — Музикали кўрсатув. 19.05 — **Ахборот.** 19.25 — **Москва.** 20.00 Фигурали учиш бўйича халқаро мусобақа. 22.00 — Вақт. 22.30— **Тошкент.** Илғорлар минбари. 22.45 **ЧК ходими** (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА 11.30 — **Тошкент.** Ўқув кўрсатуви. 12.25 — **Бахтли одам** (бадиий фильм). 16.30 — **Москва.** 19.25 — **Тошкент.** Оламга саёҳат. 20.25 — Илмий-техника ахбороти ва ишлаб чиқариш. 20.40 — **Муаллим** (телеспектакль). 22.00 — Жанговар постда. 22.30 — **Москва.** УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00— **Тошкент.** 19.40 — Тошкент ва тошкентликлар. 20.20 — Тошкент янгиликлари. 20.45 — **Ҳалокат ёқасида икки йил** (бадиий фильм).

14 ДЕКАБРЬ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — **Тошкент.** 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Мультфильм. 10.20 — Телеминиатюралар. 11.00 — **Москва.** 17.00 — **Хоккей: СССР — Швеция.** 19.15 — **Тошкент.** 19.20 —Мультфильм. 19.30 — «Глобус». 20.00 — **Ахборот.** 20.15 — Ўн минут музика. 20.25 — **Ахборот.** 20.45 — Музикали қутича. 22.00— Вақт. 22.30 — Горький номли рус давлат академик драма театри 40 ёшда. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 9.30 — **Тошкент.** Ўқув кўрсатувлари. 19.15 — **Москва. Ҳайвонот оламида.** 20.15 — Мультфильм. 20.35 — **Соф инглизча қотиллик** (бадиий фильмнинг биринчи серияси). 22.00 — Тележурнал. 22.30 — Телефильм. 22.35 — Спорт программаси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 14.15 — **Душанба кўрсатувлари.**

15 ДЕКАБРЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА 9.25 — **Тошкент.** 9.30 — Янгиликлар. 9.40 Мультфильм. 10.00 — **«Светофор».** 11.00 — **Москва.** 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — Гимнастика. 11.15 — «Будильник». 12.00 — Қувноқ саёҳат. 13.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 14.00 — Қишлоқ янгиликлари. 15.00 — Совет автомобилсозлигининг бугуни ва келажаги. 15.30 — Мультфильмлар. 15.50 — **Тойчоқ** (бадиий фильм). 16.30 — Халқаро панорама. 17.00 — **Хоккей: СССР — Швеция.** 19.15 — **Тошкент.** 19.20 «Кичкинтой». 19.50 — **Ахборот.** 20.05 — Идеология ва ҳаёт. 20.30 — Ўн минут музика. 20.40 — Дала ишлари кундалиги. 20.55 — **Ахборот.** 21.15 — **Телеминиатюралар.** 22.00 — Вақт. 22.30 — Музикали комедиялардан парчалар. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — **Тошкент.** Ўқув кўрсатувлари. 19.15 — Москва. 19.25 — Концерт. 19.40 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 20.40 — **Соф инглизча қотиллик** (бадиий фильмнинг 2-серияси). 22.00 — Ҳужжатли кино экрани (Тошкент). 22.30 — «Голубой огонёк» саҳифаларида. 23.55 —Спорт кўрсатуви. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.00 — **Фрунзе кўрсатувлари.**

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000. ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 02964. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 285.